

Actualitatea Marelui Inchizitor

BOGDAN MUNTEANU

Figura legendară din capodopera dostoevskiană „Frații Karamazov” e mai actuală ca oricând. Chiar dacă nu o vedem (încă) întruchipată într-un personaj istoric real, duhul Marelui Inchizitor transpare din ce în ce mai apăsător din măsurile luate în ultimii ani de politicienii de pretudindeni, ghidonați parcă din umbră de aceiași păpușari care trag sforile la nivelul întregii planete.

Libertatea, care ar trebui să fie piatra de temelie a societăților autoconsiderate vreme de decenii întregi drept democratice, nu mai are același statut sacrosanct, de principiu fundamental. A devenit mai degrabă un element accesoriu, împins tot mai mult în plan secund, subordonat practic unor pretinse urgențe implacabile. Sau, în termeni marxști, libertatea a capitulat în fața „imperului necesității”. Deși țelul final al lui Marx era tocmai emanciparea de acesta din urmă, înțelegând în termeni economici, și edificarea unui „imperiu al libertății” ca paradigmă eshatologică. Numai că Marx nu a știut să-l definească precum a făcut-o un scriitor genial de inspirație creștină precum Dostoevski. Iar practicienii teoriei marxiste au ignorat complet ideea, rămânând robi eterni ai necesității economice, istorice, sau de orice natură, care nu se poate ridica deasupra orizontalei gândirii.

Nu e așadar de mirare că linia politică care predomină actualmente e una complet subordonată unui pretins imperiu al necesității, din care nu mai răzbate nicio rază de libertate. Lupta care se duce acum nu mai e una împotriva unui potențial cotropitor, sau cea a „lumii libere” contra unui bloc totalitar. Cei care conduc acum destinele omenirii au declarat depășită această epocă istorică, în care libertatea se identifica în mare măsură cu păstrarea

identității proprii. Imperativul epocii de acum se manifestă prin introducerea treptată, dar inexorabilă, a din ce în ce mai multor constrângeri și impuneri în numele unui pretins interes superior al omenirii de a opri „încălzirea globală” sau pandemia de coronavirus.

Pentru toate se găsește o justificare. Se invocă necesități obiective, care nu ar permite altă alternativă. Numai că ele se bazează pe stadiul actual al cercetării științifice, care întodeauna e incompletă și perfectibilă. Nu e deloc evident că izbăvirea de stihiiile ostile ale naturii constă în măsuri heurpiste, adoptate la modul imperativ, chiar dacă pentru ele se invocă argumente parțiale, plauzibile până la un punct. Ceea ce sare însă în ochi este faptul că libertatea care ar trebui să fie garantată devine un fapt opțional, relativ. Un „cadou” acordat doar în condiții exterioare prielnice și care poate fi retras oricând, în numele unui interes superior, de către cei care au pâinea și cuțitul.

E drept că azi nu mai asistăm la un totalitarism brutal, de genul celui promovată de revoluțiile comuniste, care dărâmau biserici și își întemnițau sau își lichidau fără scrupule potențialii adversari. Metodele folosite acum sunt mult mai rafinate și mai insidioase, fundamentate chipurile pe argumente oferite de știință. Cei care au puterea de decizie și-o asumă integral și o impun tuturor, suprimând libertatea de alegere între bine și rău a fiecăruia. Ei pretind că îi eliberează pe oameni de acea „povară a libertății” de care vorbea Dostoevski, alegând în schimb în locul lor. Impunând adică obligativitatea acestei alegeri făcute din afară, canalizând comportamentul oamenilor în direcția dorită. Nu trebuie să ne

gândim neapărat că prin asta ei vor să facă „rău” maselor de oameni, dacă avem în vedere energiile alternative sau vaccinurile anti-covid, deși mulți sunt poate de altă părere. Cred totuși că miza e alta, mult mai importantă: *câștigarea autorității*. Ei speră ca omenirea să li se supună, să îi aclame drept „salvatori”, drept cei care au reușit să înlănțuie stihiiile dezlănțuite. Țelul final e *supunerea* umanității prin metoda biciului și a zăhărelului. Se are în vedere un „bine” realizat pe planul exclusiv material, care la nevoie trebuie impus cu forța, ignorând complet spiritul și libertatea.

Geniul lui Dostoevski a anticipat cu aproape un secol și jumătate în urmă această posibilitate de evoluție a condiției umane. Ea e descrisă în romanul „Frații Karamazov” în paginile remarcabile dedicate „Legendei Marelui Inchizitor”, un personaj simbolic, care respinge libertatea de alegere și de credință pe care o revendică Hristos. Iată câteva fragmente revelatoare din discursul acestuia, prin care se propovăduiește inutilitatea persoanei și a exemplului Mântuitorului în lucrarea de „salvare” a omenirii:

„Oamenii vor renunța de bunăvoie la libertatea lor în favoarea noastră și se vor supune cu desăvârșire nouă. Vor primi pâinea din mâna noastră. Turma se va aduna la un loc și se va supune iarăși, de astă dată pentru totdeauna. Și atunci noi vom hărăzi oamenilor o fericire tihnită și umilă, o fericire pe măsura unor fapte nevolnice, așa cum au fost plămădiți. (...) Noi le vom dovedi că sunt slabi, că nu sunt decât niște bieți prunci, dar că fericirea hărăzită copiilor este mai dulce ca oricare alta. Și atunci, cuprinși de sfială, cu ochii ațintiți spre noi, se vor strânge în jurul nostru înfricoșați, ca niște pui sub aripile cloștii. Privindu-ne cu admirație și în același timp cu un fior de spaimă, se vor simți mândri de noi, văzând cât suntem de puternici și de inteligenți și cât de lesne am izbutit să domesticim o turmă năbădăioasă de milioane și milioane de capete. (...) Vor scăpa de o grijă împovărătoare și de înfricoșătorul chin la care îi supune în momentul de față necesitatea de a alege singuri și în deplină libertate. Și astfel vor fi toți fericiți, milioane de fapte omenești, toți, în afară de cei o sută de mii de martiri care-și vor lua asupra lor povara blestemată a cunoașterii binelui și răului. Ei vor muri în pace, se vor săvârși din viață în numele Tău, și dincolo de mormânt nu vor găsi decât moarte. (...) Se zice că, așa cum s-a prorocit, vei veni din nou printre noi, și biruința va fi a Ta; vei veni însoțit de ceata celor aleși, a celor mândri și puternici; noi însă, vom spune atunci că aceștia nu s-au izbăvit decât pe ei, în timp ce noi am izbăvit toată lumea. (...) Ateismul, iată singura lor taină! Inchizitorul nu crede în Dumnezeu, asta-i tot secretul lui!”

[continuare în pag. 2](#)

Atitudini din exil – Împotriva balaurului roșu

Orient și Occident

HORIA SIMA

Lumea occidentală apreciază în genere amenințarea comunistă după clișeul pe care i-l pune la dispoziție istoria: comunismul vine din răsărit, din acel spațiu euro-asiatic încărcat de necunoscute și primejdii pentru destinul omului apusean, din cele mai îndepărtate timpuri. Nu odată, ci de nenumărate ori, răsăritul și-a descărcat potențialul său agresiv asupra lumii occidentale. Începând de la invazia perșilor și până la cucerirea otomană, istoria ne oferă atâtea exemple instructive. Comunismul nu e decât repetarea aceluiasi fenomen. Odinioară el se chema Atila sau Gingis-Khan, astăzi reappare sub forma bolșevismului.

A simplifica structura unui fenomen – reducându-l la anumite date cunoscute – nu înseamnă întotdeauna a-i găsi explicația reală. Simplificarea e mai ales periculoasă când operăm cu ea în domeniul politico-istoric. În cazul mai sus semnalat, pentru a se decreta bolșevismul un produs de proveniență răsăriteană și a-l asimila cu străvechiul antagonism dintre Est și Vest, s-a luat ca punct de plecare localizarea lui geografică. Nu s-a acordat suficientă atenție originilor comunismului și traiectoriei ce-a parcurs-o de la

primele lui începuturi. Dacă s-ar fi ținut mai mult seama de esența intimă a comunismului, cu certitudine că Occidentalii ar fi fost mai circumspecți cu întrebuițarea analogiilor istorice în explicația lui.

Dacă ne referim la doctrinarii și întemeietorii mișcării comuniste, Marx, Engels, Lasalle, constatăm că nici nu s-au născut în răsărit și nici nu s-au format sufletește și intelectual în această parte a Europei. „Manifestul Comunist” de la 1848 nu a apărut în vreo țară răsăriteană. Primele nuclee comuniste tot în Occident s-au înjghebat și cea dintâi încercare de forță a comunismului cu capitalismul, „La Commune”, a izbucnit la Paris, în anul 1871. Atât sub aspect ideologic, cât și sub raport politic, mișcarea comunistă este de filiațiune occidentală.

În Europa răsăriteană nu exista nici mediul prielnic apariției și dezvoltării unei atari organizații. Întreaga doctrină comunistă se bazează pe antagonismul dintre capital și muncă, pe mizeria și exasperarea maselor muncitoare,

[continuare în pag. 3](#)

ACTUALITATEA MARELUI INCHIZITOR

Paralelele cu cele pe care le observăm în zilele noastre sunt frapante și nu necesită alte comentarii.

Unul din cei mai fideli interpreți ai acestui mesaj dostoievskian este Nikolai Berdiaev. El a fost printre primii care a înțeles că Dostoievski nu s-a referit doar la o anumită confesiune creștină, limitată la o anumită epocă istorică, ci că genialul scriitor a reușit să surprindă în paginile sale unul din aspectele esențiale ale condiției umane, cu valabilitate universală. Iată ce scrie Berdiaev:

„Tema celebrei legende este mult mai vastă, este universală, în ea fiind redată întreaga filozofie a unei epoci și încifrate cele mai profunde profeții referitoare la destinul omenirii. Din Marele Inchizitor poate fi extrasă o filozofie religioasă a societății, de aici scoatem învățăminte eterne. (...) Spiritul Marelui Inchizitor a fost viu în catolicism și, în general, în vechea biserică istorică, și în autocrația rusă, și în orice stat absolutist, bazat pe constrângere, iar acum acest spirit migrează în pozitivism, în socialismul care pretinde să ia locul religiei, să construiască Turnul Babilonului. Acolo unde există guvernare a oamenilor, grijă aparentă pentru fericirea și bunăstarea lor, coroborate cu disprețul față de oameni, cu punerea la îndoială a originii și a înaltei lor meniri, este viu spiritul Marelui Inchizitor. El se găsește acolo unde fericirea este preferată libertății, unde vremelnicul este pus mai presus de veșnicie, unde iubirea de oameni se ridică mai presus de iubirea de Dumnezeu. El se află acolo unde se afirmă că adevărul nu este necesar pentru fericirea oamenilor; că poți trăi bine chiar și necunoscând sensul vieții. Marele Inchizitor este acolo unde omenirea este ademenită cu cele trei ispite ale diavolului, cu prefacerea pietrelor în pâini, cu minunea și cu autoritatea exterioară, cu împărățiile acestei lumi. Sub diferite înfățișări, adeseori contrare, s-a ascuns acest spirit al Marelui Inchizitor; această formare în lume și încarnare în istorie ale principiului răului, ale răului fundamental metafizic. (...) Pe aceeași cale,

urmându-l pe Marele Inchizitor, pășește religia pozitivistă a omenirii, socialismul, care dorește să clădească un Turn Babel ateu, uitând de libertatea religioasă și de sensul religios. Vor să conducă omenirea pe alt făgaș, frustrând-o de demnitățile superioare, vor s-o oblige la fericire, lipsind-o de libertate.”

Care ar trebui să fie atitudinea creștină în fața evenimentelor care se desfășoară acum sub ochii noștri? Revoltă? Nesupunere? Sau mai degrabă adoptarea principiului de a da Cezarului cele ce sunt ale sale, câtă vreme nu e atinsă esența credinței în Hristos? Dacă interpretăm creștinismul drept un „imperiu al libertății”, în antiteză cu cel al necesității, înseamnă că, cel puțin în acest moment, ambele atitudini pot fi considerate drept legitime. Cu atât mai mult cu cât nu există o unanimitate de păreri între teologi, ierarhi sau monahi.

De pildă cei care se opun vaccinurilor anti-covid bazate pe tehnologii noi, genetice, cu ARN mesager sau adenovirus, invocând (și) alte motive decât posibilele efecte adverse, se referă în primul rând la ostilitatea și neîncrederea față de principalii promotori ai acestor vaccinuri, aceiași cu promotorii globalismului anticreștin. Doar pentru că vine din acea direcție, vaccinul ar avea în mod direct un caracter „antihristic”, deși el nu implică nicio apostaziere explicită. Dar atunci ar trebui respinsă din principiu orice tehnologie inovatoare, de genul folosirii energiei solare sau eoliene, automobilele electrice sau pe bază de hidrogen, sau chiar vaccinurile anti-covid bazate pe un principiu „clasic”, care sunt pe cale de a fi aprobate, gen Novavax, doar pentru că sunt promovate de aceleași elite globaliste.

Prin urmare, dacă ne referim de pildă la vaccinurile din contextul actual, ele în sine nu pot avea un substrat de natură religioasă, indiferent de filiera pe care vin. Poți cel mult să ai rețineri în privința posibilelor efecte adverse, cu alte cuvinte, să te temi mai mult de vaccin decât de virusul împotriva căruia e folosit. Căci restul argumentelor pseudo-teologice sunt mai mult vorbe goale.

Cu totul altfel stau însă lucrurile atunci când vine

vorba de așa-zisul „certificat verde”. În ciuda „bunelor intenții” inițiale, el nu a devenit între timp nimic altceva decât un instrument de constrângere a celor care își manifestă libertatea de alegere în sensul nedorit de „marii inchizitori” care stau la butoanele planetei.

Nuanțele apocaliptice sunt în acest caz frapante. Chiar dacă deocamdată nu e vorba de o „pecete” a fiarei și nici de o apostaziere, care ar trebui să fie una explicită pentru a putea fi numită astfel, pentru creștini e totuși un fapt tulburător. Asistăm acum tocmai la introducerea acelei tehnologii, fie ea deocamdată într-o variantă incipientă, care ar putea permite într-un viitor mai mult sau mai puțin îndepărtat acea „pecetluire” profețită de Cartea Apocalipsei.

Deocamdată totul pare fi mai degrabă un test, un balon de încercare și un demers menit să obișnuiască oamenii cu acest instrument cu adevărat satanic, prin care libertatea le poate fi condiționată de niște factori dictați de bunul plac al păpușarilor din culise. Iată de ce creștinii trebuie să ia atitudine împotriva folosirii acestui „certificat verde” în scopuri coercitive și liberticide, cu atât mai mult cu cât e evident că la nivel epidemiologic foloasele sale sunt minore.

Miza reală se află însă în altă parte. Așa cum am arătat mai devreme, e vorba de autoritatea pe care o revendică aceste grupări plutocratice, dar care pentru un creștin nu poate fi pusă înaintea credinței în Hristos. Multe lucruri pot fi tolerate și acceptate – sau nu, căci tocmai în asta constă adevărata libertate –, dar până la momentul în care apare o entitate care pretinde întâietate înaintea lui Hristos. E un prag peste care un creștin adevărat nu poate trece. În acest moment dezbaterile sterile și dezbaterile între creștinii nevaccinați și cei vaccinați ar înceta automat. Ei trebuie să rămână cu toții alături de Hristos, indiferent care ar fi consecințele gestului lor mărturisitor. Și, după cum arată lucrurile, ziua aceea nu pare prea îndepărtată.

BOGDAN MUNTEANU

ATITUDINI DIN EXIL

provocate de exploatarea capitalistă. Până la întâiul război mondial însă, condițiile de viață din Europa răsăriteană nu depășiseră stadiul patriarhal al societății. Capitalismul era la început. (...)

Disocierea marxismului de comunismul sovietic e dificil de realizat. Nu trebuie uitat că Marx a reclamat distrugerea tuturor valorilor trecutului, pentru a se înfăptui societatea de mâine. Dar care om, lăsat în libertate, ar fi dispus să renunțe la toate coordonatele vieții lui? Să se despoaie de bună voie de religie, naționalitate, familie, proprietate și chiar de propria lui persoană? Ca să trăiască într-un sistem social și politic atât de monstruos, care duce la anihilarea lui totală, trebuie să fie supus la o presiune continuă din partea statului. Despotismul din Rusia e o consecință logică și inevitabilă a gândirii marxiste.

Occidentul nu numai că e direct responsabil de apariția comunismului în lume, dar a și sprijinit permanent această molimă ideologică, acordându-i toate înlesnirile pentru a prinde rădăcini în Rusia și a se lăși apoi peste alte țări. Amintim câteva intervenții occidentale din cele mai cunoscute în favoarea bolșevismului. Nucleul bolșevic din Occident, format din Lenin și alți exilați ruși, a fost finanțat de un grup de bancheri cu sediul la New York și Londra. Acești bancheri voiau să se răzbuie pe poporul rus pentru pogromurile suferite de evrei în perioada țaristă. Tot atât de cunoscut e faptul că Lenin și tovarășii săi a traversat Germania și Polonia în vagoane plumbuite, puse la dispoziție de guvernul german. Guvernul german pune mare preț pe acțiunea revoluționară a lui Lenin. Germania fiind silită să lupte pe două fronturi, revoluția rusească era un mijloc excelent de a scoate din luptă pe unul din adversari. În aceeași perioadă, primul ministru englez Lloyd George dădea instrucțiuni ambasadorului său din Petersburg să sprijine toate curentele subversive din Rusia. Prăbușindu-se Rusia țaristă, se anula și tratatul secret încheiat între Anglia, Franța și Rusia în Mai 1915, prin care aceasta din urmă trebuia să primească, la sfârșitul războiului, Constantinopolul și Strâmtoarele.

Din cauza atitudinii dubioase a aliaților în perioada războiului civil din Rusia, armatele contra-revoluționare sunt înfrânte una după alta și comunismul se instalează definitiv în această țară de imense posibilități. Amiralul Koltchak a fost predat de cehi armatei roșii, la instigația aliaților, fiind apoi executat.

Rusia Sovietică nu a participat nici la încheierea tratatelor de pace și nici nu a fost acceptată în concertul european de după război. Niciun stat nu voia să întrețină relații cu un guvern care nu-și recunoștea obligațiile internaționale și care întreținea focare de agitație în întreaga lume. Dar s-au găsit destui oameni politici în Occident care, din felurite interese, i-au ajutat să iasă din carantină. Cea dintâi spărtură diplomatică a Rusiei Sovietice în sistemul de apărare european s-a produs cu încheierea tratatului germano-sovietic de la Rapallo, în anul 1922. Au urmat alte lovituri. Promotorii „noii direcții” în politica europeană au fost Rathenau în Germania, Hériot în Franța,

MacDonald în Marea Britanie, și ... Mussolini. Campania de „europenizare” a bolșevismului atinge punctul culminant cu primirea Rusiei Sovietice în Societatea Națiunilor, în 15 Septembrie 1934.

Europa intră într-o nouă fază după triumful lui Hitler în Germania. Pe măsură ce se accentuează conflictul dintre democrațiile apusene și regimul național-socialist, Rusia Sovietică se deplasează în poziția de arbitru al situației europene. În loc ca Occidentul să-și strângă forțele într-un front unic contra Rusiei Sovietice, fiecare din cele două blocuri rivale, Anglia și Franța deoparte, Germania de altă parte, își dispută prietenia lui Stalin. Stalin cere un preț foarte ridicat: înglobarea în sfera de influență sovietică a statelor mici și mijlocii din răsăritul Europei. Aceste state formau bariera de protecție a Europei apusene contra invaziei comuniste, așa-zisul „cordon sanitar” al Europei. Tratatul pe care le duce la Moscova, în vara anului 1939, misiunea diplomatică anglo-franceză, se termină cu acceptarea acestei condiții: pentru a câștiga alianța Rusiei Sovietice, democrațiile apusene sunt gata să sacrifice țările din răsărit. Dar speculațiile lui Stalin merg mult mai departe: el și-a dat seama că făcând alianță cu anglo-francezii, blochează posibilitățile de izbucnire ale unui nou război mondial. Hitler, avertizat de această alianță, nu s-ar fi aventurat să dezlănțuie războiul, când ar fi știut că trebuie să lupte din primul ceas pe două fronturi. Inversând cartea ce-o avea în mână și încheind pactul de neagresiune cu Hitler, Stalin nu numai că se bucura de avantajele ce i le oferiseră și anglo-francezii (câștiguri teritoriale importante în vest) dar îi crea lui Hitler o falsă certitudine privitor la atitudinea democrațiilor, îndemnându-l să atace Polonia.

Cu acest schimb, absurd pentru interesele Germaniei și ale Europei întregi, Hitler a dat un nou impuls comunismului mondial. Dacă mai târziu a întors armele contra Sovietelor, faptul nu se datorește unui act de clarviziune politică, ci a fost o reacție impusă de strategia globală a războiului.

Politica rooseveltiană din perioada celui de-al doilea război mondial constituie capitolul cel mai întunecat din istoria raporturilor dintre Occident și răsăritul Europei. Cu o inconștiență și o miopie politică neîngăduite ultimului cetățean al unui stat, luând în considerare exclusiv presupusa „evoluție” a comunismului din Rusia spre forme mai tolerante de guvernare, Roosevelt satisface de la alfa la omega toate cererile lui Stalin, făcându-l stăpân pe jumătatea de răsărit a Europei. De pe urma acestui absurd tratament al problemelor europene, n-au suferit numai țările ce-au luptat de partea puterilor Axei, ci și proprii lor aliați, Polonia și Iugoslavia.

De la război încoace, politica occidentală se caracterizează printr-un șir neîntrerupt de capitulări în fața bolșevismului, al căror scop imediat în Europa pare să fie legalizarea statutului de sclavie impus țărilor din răsărit la Teheran și Yalta. Ultima ispravă occidentală este primirea în ONU a republicilor populare România, Bulgaria și Ungaria, cu toate că regimul de tiranie în vigoare în aceste țări n-a suferit nicio modificare

substanțială care să justifice schimbarea de atitudine a țărilor libere.

Rezultă din această înșiruire de fapte – care nu pot fi tăgăduite – că localizarea geografică a comunismului în spațiul răsăritean nu constituie criteriul esențial în aprecierea acestui fenomen. Răsăritul reprezintă un potențial uman, reprezintă mai mult chiar, un complex de tendințe care s-au manifestat și în trecut a fi ostile Occidentului. Dar tot acest ansamblu nu se mișcă în comunism din voință și inițiativă proprie, ci e mânat de o altă voință și condus de o altă inițiativă, străine de firea lui. Energia umană din răsărit constituie numai un material prim, pe care s-a grefat o conspirație născută, crescută și alimentată continuu din Occident. Rusia Sovietică e o proiecție occidentală în spațiul răsăritean. Occidentul și-a construit în acest spațiu piesă cu piesă instrumentul destinat propriei lui distrugerii. Imperialismul rus este calul, iar comunismul este călărețul, cum se exprima pe vremuri, într-un articol din „Le Figaro”, François Mauriac.

Popoarele din răsărit n-au nicio responsabilitate în apariția comunismului. Ele sunt victime ale erorilor ideologice și politice ale Occidentului. Ele suportă într-un veșnic calvar o experiență dementă zămislită în laboratorul civilizației occidentale. Spengler a arătat că bolșevismul este de esență occidentală și nu o invenție a imperialismului rus. Occidentali au creat „bestia fără nume”, cum numește Churchill bolșevismul, pentru ca astăzi ei înșiși să fie încolțiți de ea.

Făuritorii și sprijinatorii bolșevismului trebuie căutați în rangurile occidentalilor: ei se cheamă Marx, Lloyd George, Wilson, Herriot, MacDonald, Mussolini, Hitler, Roosevelt, ca să nu vorbim decât de vârfuri. Civilizația occidentală a ajuns într-un stadiu de intoxicație materialistă atât de acut, încât nu mai e capabilă să distingă binele de rău. Pentru victimele barbariei comuniste nu găsesc decât sarbede cuvinte de consolare, iar pe călăii lor îi primesc cu toate onorurile, în numele unei păci care echivează cu distrugerea ultimului atom de viață liberă pe pământ.

În loc de a învinui răsăritul de amenințarea care-i pândește din toate părțile, dând o falsă interpretare comunismului, Occidentali ar face mai bine să-și pună în mod serios problema propriei lor salvări. Dacă idealul apusenilor se va mărgini, ca și până acum, la lupta pentru biftec, cu certitudine că vor împărtași soarta țărilor de dincolo de cortina de fier. E o chestiune de timp, ca să fie și ei înghițiți de avalanșa comunistă. Nu le-au lipsit profeții și vizionarii, care să-i avertizeze de vremurile ce vor veni. Donoso Cortes, filosof și om de stat spaniol, a făcut următoarea profeție: „Se îndreaptă omenirea cu pași repezi spre destinul sigur al despotismului... și acest despotism va desfășura o putere de distrugere care, într-adevăr, va fi mai mare decât tot ceea ce noi am trăit până acum... Drumurile sunt netezite astăzi pentru o economie de tirani, de o colosală, uriașă și monstruoasă amploare. Astăzi drumurile sunt netezite pentru un tiran care pretudindeni intervine și totul smulge la sine.” Poetul H. Heine, într-o scrisoare din 1842, vede viitorul în aceleași culori sumbre: „Timpuri sălbatice și întunecate se apropie și profetul care voia să scrie o nouă Apocalipsă, ar trebui să inventeze noi bestii și nume atât de înspăimântătoare, că vechile simboluri de animale ar fi, dimpotrivă, ca niște blânzi porumbei... Zeii își acoperă fața din milă pentru copiii oamenilor... Viitorul miroase a iuft, sânge și hulă a Dumnezeirii.”

Mareșalul Montgomery, într-o declarație recentă, a spus următoarele: „Prefer să mor decât să ajung în robia comunismului.” Iată o lozincă pe care ar trebui să o învețe toți occidentalii. De abia atunci ar atinge nivelul de spiritualitate al popoarelor robite astăzi de comuniști.

HORIA SIMA

Vestitorii, Iunie 1956

Lansare de carte, comemorari, sfințire de troiță Sibiu, Vurpăr, Hașag

CAMARAZII

În ultimul sfârșit de săptămână al lunii octombrie la Sibiu au avut mai multe acțiuni menite să promoveze și să păstreze moștenirea cultural-legionară a județului Sibiu. Astfel, împreună cu Fundația „Profesor George Manu” am lansat reeditarea cărții „Opere Complete” a comandantului legionar Ion Banea, am organizat în localitatea Vurpăr și la Cimitirul Central din Sibiu comemorări pentru familia Banea, familia lui Nicolae Petrașcu și toți legionarii sibieni pe care îi cunoaștem. De asemenea a avut loc și sfințirea troiței pentru Aron Cotruș pe care am ridicat-o în satul Hașag din județul Sibiu.

Pregătirile pentru toate aceste evenimente au început în această vară când ne-am apucat să căutăm și să culegem lucrări și articole scrise de Ion Banea pentru a completa volumul „Opere Complete”, apărut în exil în 1970. Cărții i-a fost adăugată și o amplă biografie pentru ca cititorul să se poată raporta mai ușor la anvergura personalității lui Ion Banea. Legionar din prima serie, alături de Căpitan și fondatori, unul dintre primii comandanți legionari, conducător al legionarilor din Iași în 1930, al legionarilor sibieni și șeful legionar al Ardealului din 1935 până la decesul timpuriu. Fruntaș legionar, intelectual și țaran deopotrivă, soldat al lui Hristos din oștirea Arhanghelului Mihail și martir în cele din urmă, Ion Banea a fost „omul nou”, eroul imaginat de Căpitan atunci când a pornit la luptă pentru neamul românesc, împotriva comunismului. Multe mărturii ale vremii îl prezintă pe Banea drept educatorul tineretului, nădăjduim, prin urmare, ca prin acest volum opera sa didactică să se răsfrângă și asupra tineretului de azi și de mâine.

Lansarea cărții a avut loc la Sibiu, vineri 29 octombrie 2021, și cu toate că în această perioadă a restricțiilor multe uși ne-au fost închise, totuși, în ceasul al unsprezecelea, printr-o minune de care Banea nu a fost străin, am găsit locul potrivit pentru acest demers. La lansare a vorbit pr. Marius Vișovan, iar printre participanți a fost și nepotul lui Banea și a lui Nicolae Petrașcu, deopotrivă, dl. profesor Radu Șerban.

A doua zi am mers la Vurpăr, localitatea natală a lui Ion și Mitu Banea, comună cu vechi tradiții românești, care și-a oferit prinosul de martiri și mărturisitori în cele 3 regimuri dictatoriale ale sec-

olului trecut. Acolo părintele Marius Vișovan a săvârșit parastasul pentru familia Banea.

Mai târziu în aceeași zi a avut loc comemorarea legionarilor sibieni, în frunte cu Nicoae Petrașcu, în Cimitirul Central din Sibiu. Printre cei pomeniți se numără personalități care s-au aflat la vârful luptei împotriva comunismului, demnitari de stat în 1940, precum Corneliu Georgescu, fondator al Legiunii Arhanghelul Mihail, Nicolae Petra și Augustin Bidianu, martiri și mărturisitori precum Ecaterina (Titi) Găță sau Mitu Banea, oameni de cultură precum Aron Cotruș, preoți precum Zosim Oancea, episcopul Valerian Trifa sau pr. Gheorghe Bogdan (recent trecut la Domnul), precum și personalități ale exilului legionar ca Nicu Iancu, Ion Fleșeriu și Ion Halmaghi.

Data comemorării a fost însă aleasă pentru a fi cât mai apropiată de ziua în care Nicolae Petrașcu a trecut la Domnul, 29 octombrie 1968. Fost comandant legionar, înaintat în grad de către Căpitan, a fost liderul legionar al județului Sibiu. A făcut și el parte din comandamentele de prigoană în 1939-40, a fost numit secretar general al Mișcării în 1940 după Biruința Legionară, a fost în exil în Germania de două ori, a fost internat în lagăr la Rostock, Buchenwald, Dachau. A fost închis din 1948 până în 1964, iar la 4 ani după eliberare a fost ucis în mod sinistru de Securitate, care a încercat să însceneze în mod patetic o sinucidere. La comemorare a fost prezent și fiul lui Nicolae Petrașcu, domnul Horia.

În cele din urmă, duminică 31 octombrie 2021, a avut loc sfințirea troiței pentru Aron Cotruș în Hașag, satul său natal, în „cimitirul cu pruni” din jurul bisericii Sf. Gheorghe, loc unde și-a dorit să fie înmormântat și unde tatăl său a slujit ca preot. Troița a fost ridicată prin efortul Fundației „Profesor George Manu” și al grupului nostru, iar întregul proiect a fost îmbrățișat de către preotul Cristian Rișca și fii ai satului Hașag. La oficierea slu-

jbei de sfințire au participat oficialități locale și reprezentanți ai Asociației ASTRA. Anul acesta s-au împlinit 60 de ani de la trecerea la Domnul a lui Aron Cotruș, în Long Beach, California, la 1 noiembrie 1961, iar cu această ocazie am ținut să îi aducem un umil omagiu, așa cum am știut noi mai bine, ridicând o troiță în memoria sa. Deși osemintele lui se află încă în Statele Unite, unde s-a refugiat la finalul vieții, socotim că prin acest proiect am reușit să redăm satului Hașag o mică parte din legenda și sufletul poetului și legionarului Aron Cotruș.

Fie ca memoria lor să rămână veșnic vie în inimile românilor!

PREZENT!

Noi apariții editoriale: Editura Evdokimos și Fundația Profesor George Manu

Ion Banea, Opere complete, 430 pagini, 40 Lei

Prima ediție a „Operelor Complete” de Ion Banea a apărut în 1970 la Munchen sub îngrijirea lui Traian Golea și conținea un „Cuvânt Înainte” semnat de Horia Sima și patru scrieri ale sale: lucrarea de căpătâi, „Căpitanul” și broșurile „Ce este și ce vrea Mișcarea Legionară”, „Rânduri pentru generația noastră” și „Portul Național”.

În paginile acestui volum am grupat atât cât am putut recupera până în prezent din opera scrisă a comandantului legionar, avocat, doctor Ion Banea. Conținutul ediției din exil a fost completat cu alte broșuri și numeroase articole din presa legionară, naționalistă și creștină publicate de Ion Banea în perioada interbelică. Lucrarea se întregeste printr-o biografie extinsă care nădăjduim să aducă cititorul mai aproape de lupta, suferința și biruința lui Ion Banea în cadrul neamului românesc și al Mișcării Legionare.

EDITURA

„Cu toate că era prins zi și noapte în activitățile lui pe teren, Banea mai are timp să și scrie. Educatorul, organizatorul, omul politic, oratorul de mase, îmbogățește patrimoniul Legiunii și cu această dimensiune. El nu scrie ca să se afișeze sau să-și arate talentele, ci pentru că avea ceva de spus Neamului. El scrie cu pasiune dogoritoare despre Legiune și Căpitan, într-o limbă minunată, care se așează pe filele cărților „ca un fagure de miere”.

Dar nu e numai înveliş strălucitor ce scrie el, ci și miez adânc. El este cel mai temeinic biograf al Căpitanului. Dacă vrem să-i înțelegem viața legendară, așa cum ea se proiectează în actele lui, în suferințele lui, în închisorile lui, trebuie citit Banea.”

HORIA SIMA

ION BANEA

DIETER MAURER

„Dar mărturia cea veșnică a operei aceluia care a fost Ion Banea sunt nesfârșitele coloane de cămăși verzi, luptătorii neînfricați și gata de jertfă, crescuți și căliți sub comanda lui...”

- *Camarade Comandant, Ardealul tânăr legionar stă gata și așteaptă ordinele tale!...*¹

Ion Banea s-a născut la data de 18 ianuarie 1905 în localitatea Vurpăr din județul Sibiu, în familia de țărani greco-catolici Toma și Ana Banea. El este cel mai mare copil al familiei, avându-i ca frați pe Dumitru (Mitu), Toma, Livia, Susana și Ancuța. Toma și Ana au adus pe lume 9 copii, însă doar cei menționați au ajuns la maturitate. În afară de Susana și de Toma (decedat timpuriu), întreaga familie a fost persecutată de regimurile dictatoriale ale secolului trecut. Susana a avut însă grijă de copiii Liviei în timp ce aceasta împreună cu soțul ei se aflau închiși pe vremea comunismului. Prin căsătoria Liviei, Ion Banea s-a înrudit cu Nicolae Petrașcu, o altă figură remarcabilă a Sibiului legionar.

Ion Banea a urmat clasele primare în comuna natală, iar din 1917 va merge la un liceu maghiar din Sibiu, care după doi ani a devenit Liceul Gheorghe Lazăr. După absolvirea liceului în 1925, se înscrie inițial la facultatea de Medicină din București. Din dorința de a-și cunoaște țara și simțind chemarea Căpitanului pleacă la Iași pentru a se înscrie acolo la Facultatea de Medicină și la Facultatea de Drept. La data de 12 septembrie 1928 se logodește cu Maria Chichindelean², o soră a Legiunii³, originară din satul Nocrich, județul Sibiu. În urma căsătoriei din 15 septembrie 1929, Ion Banea va avea un fiu pe nume Horia, născut în 7 septembrie 1934 și o fiică pe nume Liliana Mariana născută în 4 august 1931. Aceasta era să își piardă viața în 1933 în timpul prigoanei lui I.G. Duca, fiind împușcată în Căminul de la Râpa Galbenă din Iași, în timp ce tatăl ei se afla la Sibiu în timpul campaniei electorale pentru alegerile din acel an.⁴

Cu mari eforturi financiare, după cum descrie frațele său Mitu Banea: „...Ca fratele meu, nu cred să fi existat student mai sărac în toate facultățile țării; și mai era și căsătorit cu o studentă tot așa de săracă. Locuiau pe Sărării, într-o cămăruță de 13m², unde dormeam și eu, ... n-aveam pat, ci dormeam pe un covoraș pe jos”⁵, Ion Banea reușește să își încheie studiile cu succes, devenind avocat, admis în baroul Iași la 27 iunie 1933 și doctor în Medicină și Chirurgie la data 12 iunie 1934.

Odată ajuns la Iași, ia primele contacte cu tumultoasa viață studențească de acolo și cu studenții naționaliști, care din fragedă tinerețe se luptau pentru o Românie nouă, mai bună pentru neamul românesc. Participă la toate luptele studențești și se alătură încă din primele momente Legiunii Arhanghelul Mihail. „Văd și simt cum încep să renască din nou inimile românești. Izbânda acum, nu am speranță, ci cred că va fi a noastră.”⁶

După ruptura Văcăreștenilor de L.A.N.C. (Liga Apărării Național Creștine), Ion Banea este unul dintre puținii tineri care rămân alături de Văcăreșteni,⁷ susține apariția revistei „Pământul Strămoșesc”, iar mai apoi la data de 8 noiembrie 1927, într-o ședință solemnă prezidată de Hristache Solomon, el va depune primul legământ legionar alături de Căpitan, Ion Moța și de alți 24 de viitori legionari.⁸

Pentru că nu își mai putea permite să plătească

chiria, Ion Banea ajunge să locuiască în garajul Căminului de la Râpa Galbenă. Din acest moment va deveni administratorul Căminului și al publicației legionare „Pământul Strămoșesc”. Banea era la acel moment și șef al grupului de studenți legionari de la Iași, poziție din care a reușit să îndrepte multe destine, „s-au format zeci și zeci de studenți, care mai târziu s-au distins în luptele legionare”⁹. „Ion Banea a întors mulți feciori de Români de pe drumuri greșite. El a fost păzitorul sufletesc al celor ce au avut norocul să-l cunoască”¹⁰. În 1933 Ion Banea devine președintele Asociației Studenților Creștini din Iași, înlocuindu-l pe cuzistul Teodor Mociulschi.

Nu de puține ori îl vedem pe I. Banea în prim-planul evenimentelor, fiind încă de la începuturi un om cheie în planurile Legiunii. În 1-3 decembrie 1929 are loc la Craiova - congresul U.N.S.C.R. (Uniunea Națională a Studenților Creștini din România). Vorbește Andrei C. Ionescu, iar legionarii defilează sub conducerea lui Ion Banea. În ianuarie 1930, în cursul marșului legionar prin Basarabia, sosește Banea de la Iași în funtea grupului de legionari moldoveni și ia și el cuvântul în fața basarabenilor strânși să cunoască legionarii.¹¹

Pe 1-3 decembrie 1930 au loc dezbaterile congresului studențesc de la Brăila. Cuvântează: Ion Banea, Ilie Gârneață, Ion Belgea, Traian Cotigă, Andrei C. Ionescu. În 1931 Ion Banea înființează la Iași ziarul „Legionarii” – organ al studenților din Garda de Fier, apariție bilunară, care apare până în 1932.

Munca, implicarea, curajul și toate calitățile pe care Ion Banea și le-a însușit de la Căpitan, l-au înalțat. În afară de întemeietori, Ion Banea era unul dintre cei mai cunoscuți legionari în țară. Când Căpitanul a plecat la București în 1930 pentru a duce lupta legionară de acolo, știa că golul lăsat de el la Iași va fi acoperit cu succes de către Ion Banea, care a rămas să conducă organizația locală din capitala Moldovei, din 1930 până în 1933. „Aici mi-am rezolvat chestiunile curente de organizare, corespondența cu cuiburile, pe care mi le prezenta în regulă Banea, șeful corespondenței legionare. Banea începuse a prinde bine felul meu de a vedea, în timp de doi ani de corespondență, încât putea rezolva foarte multe chestiuni singur, în această perioadă în care veneam rar la Iași.”¹² „Iașul a fost poarta prin care a încercat să pătrundă comunismul în țara noastră. Căpitanul a oprit primul puhoiu și apoi a lăsat pe Ion Banea păzitor la poarta neamului. Și cine poate spune că nu și-a făcut datoria?” – D. Roșca-Saulești¹³. La data de 10 decembrie 1932 Căpitanul înființează gradul de comandant legionar și înaintează la acest grad prima promoție de legionari, iar printre cei 6 legionari care au primit acest grad se număra, desigur, și Ion Banea.

În 10 decembrie 1931, odată cu congresul studențesc de la Sibiu, Ion Banea i-a sprijinit pe tinerii Nicu Iancu și Ion Aldea pentru a pune primele baze ale Mișcării Legionare la Sibiu. În februarie 1932 s-a înființat primul cuib legionar numit „Avram Iancu”, iar la nici 2 luni de la înființarea acestui prim cuib, sub îndrumarea lui Ion Banea, „Sibiul legionar dispunea deja de 4 cuiburi, o Frăție de Cruce și un cuib de surori legionare.”¹⁴ Ion Banea s-a ocupat de această nouă filială și i-a îndrumat pe legionarii sibieni cu dragos-

tea unui frate mai mare. Constant le scria sfaturi, îndemnuri și le trimitea din Iași broșuri, ziare și tot felul de materiale doctrinare. Îi vizita mai rar, de obicei în vacanțe, dar fiecare vizită a lui Banea era ca o zi de sărbătoare pentru Sibiul legionar. Cu toate că locuia în Iași, fusese însărcinat de Căpitan cu organizarea și conducerea județului Sibiu, dat fiind faptul că era originar din acest județ, și în același timp, unul dintre cei mai valoroși și dinamici stegari ai Legiunii.¹⁵ De asemenea, Ion Banea a fost candidatul Gărzii de Fier pe județul Sibiu la alegerile din 1932. În cele din urmă Sibiul va deveni unul dintre cele mai puternice centre legionare din țară.

Mai târziu, după prigoana lui I.G. Duca, la ordinul Căpitanului, Ion Banea se va muta la Cluj pentru a dezvolta organizația legionară de acolo. În inima Ardealului reușește în scurt timp să formeze un grup studențesc legionar puternic. De asemenea întemeiază tabăra de muncă de la Dealul Negru, cea dintâi tabără legionară din Ardeal, pentru ridicarea unei școli pentru copiii moșilor din acest sat. În această tabără lucrează Centrul Studențesc Legionar din Cluj și alți legionari. Comanda taberei o are șeful centrului studențesc Cluj, Gheorghe Vereș, asistent universitar. Aici Mișu Gaftoiu va compune cântecul *Dealul Negru* care devine „Imnul Taberelor de Muncă”. În imnul *Dealul Negru* Banea este menționat specific, în strofa 6.

„Imnul Taberelor de Muncă” - (Dealul Negru)

de Mișu Gaftoiu
muzica Ionel Zeană

Noi, legionarii lui Codreanu,
Din muncă ne-am făcut un crez,
Și-n toate părțile pornit-am
Echipele de cămăși verzi.

Din Cluj în zi de sărbătoare,
La Dealul Negru am pornit,
Să ajutăm pe Moșii care
Atât amar au suferit.

Din zori și până înserează,
Cu toții noi cu drag muncim,
Sub cerul ce ne priveghează

continuare în pag. 6

ION BANEA

O școală nouă să clădim.

*Se stinge var, se scoate piatră
Și din păduri se taie brazi,
Și-n cântece legionare,
Lucrează dragii camarazi.*

*Căruțele aduc nisipul,
Din Turda ne-a sosit ciment,
Și-n grabă mare noi turnat-am,
Pentru vecie fundament.*

*Iar seara-n jur, pe lângă focuri,
Ca-n vremurile strămoșești,
Tot despre Căpitan și Gardă,
Ne spune **Banea** la povești.*

*În timpul nopții, în colibă,
Dormim cu Căpitanu-n gând
Și toți visăm o țară nouă,
De măreție strălucind.*

*Din munca noastră se ridică,
Măreț locaș în sus spre cer,
Spre fericirea țării noastre
Și-n cinstea Gărzilor de Fier.”*

Ion Banea înființează și tabăra de muncă de la Chintău-Cluj pentru ridicarea unui cămin studențesc la Cluj. Inițiativa construirii acestui cămin (pe modelul Căminului Studențesc Râpa Galbenă de la Iași) ce va purta numele de „Ardealul Tânăr Legionar” i-a aparținut lui Banea. Lucrările la acest cămin au început de aniversarea Căpitanului, 13 septembrie din anul 1935 și s-au încheiat cu mari eforturi fizice și financiare în toamna anului 1937. La 8 noiembrie, de Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril - s-a sfințit „Căminul Ardealul Legionar”. „Era o zi de biruință pentru Clujul legionar... era zi de mulțumire sufletească pentru domnul Comandant Ion Banea. Prin glasul lui Ion Banea erau prezenți toți cei ce clădiseră acest altar al „vrerii românești”, cea mai mare întruchipare materială din țară a gândurilor legionare”¹⁶. Pentru construirea acestui obiectiv s-au organizat practic patru tabere: la Chintău (18 iunie – 1 septembrie 1935, unde s-au lucrat 130.000 de cărămizi; iar de la 17 iunie 1936, încă 30.000 de cărămizi; la Baci (iulie – august 1935, s-au lucrat 100 metri cubi de piatră pentru temelie; la Sutor (ianuarie – februarie 1936) s-au tăiat lemnele; la Cluj în Calea Dorobanților s-a lucrat la ridicarea efectivă a căminului (1935-1936). În aceste tabere au lucrat nu mai puțin 800 de legionari.

Tot Banea înființează și revista legionară „Glasul Strămoșesc” în 1935 la Cluj, activă până în 1938. Revista își va relua pentru scurt timp activitatea la Sibiu în 1940 în timpul guvernării legionare, sub conducerea lui Nicolae Petrașcu, cumnatul lui Ion Banea. În 1935 Banea este numit șeful regiunii a VIII-a Ardealului de Nord. În 18-19 aprilie 1936 are loc la București congresul foștilor conducători și al mișcării studențești din Asociația Generației Mișcării Studențești de la 1922 sub președinția lui Ion Moța. Se aleg următorii membri în comitet: Radu Budișteanu, ing. Ion Fotiade, Gh. Furdui, Ion Banea, D. N. Roșu, dr. Ion Istrate, secretar, Făniță Anastasescu și prof. Sima Simulescu.

Pentru că exista un număr mare de personalități, care nu puteau fi încadrate în cuiburi nici expuse cu numele și pozițiile lor din armată, din învățământ sau din funcțiunile ce le ocupau la Stat, Căpitanul a acceptat în 1937 inițiativa lui Eugen Ionică de a înființa Asociația Prietenilor Legiunii. Numele lor era cunoscut numai de câteva persoane. Fiecare avea un număr pentru identificare. Din comitetul de legătură făcea parte și Ion Banea, el fiind responsabil pentru zona Ardealului.

O notă informativă din 25 ianuarie 1937, precizează că dr. Ion Banea va fi desemnat vice-preșe-

dinte al partidului Totul pentru Țară, ca urmare a decesului lui Ion Moța.¹⁷ În 1937 va candida la alegeri pentru un loc în Parlament, loc pe care l-ar fi ocupat, dacă rezultatele alegerilor nu ar fi fost anulate. Capitala Ardealului, care era și un mare centru studențesc avea nevoie de un lider, de un centru puternic legionar și de un cămin, iar Ion Banea a oferit totul.

Cu toate că luptele politice și organizarea pe plan local îl țineau mai mereu ocupat, Ion Banea reușește să aibă însă și o activitate literară prolifică, scriind zeci de articole, broșuri, și chiar lucrări de specialitate în domeniul medical. Articolele lui au apărut în reviste legionare sau de orientare naționalist-creștină: „Pământul Strămoșesc” (Iași), „Glasul Strămoșesc” (Cluj), „Revista Mea” (Cluj), „Străjerul” (Oradea), „România Creștină” (Chișinău), „Iconar” (Cernăuți);¹⁸ de asemenea: „Liberatea”, „AXA”, „Buna Vestire”, „Cuvântul Nou”, „Cuvântul Argeșului” și „Flori de Crin” (Cluj).

După cum s-a putut vedea în volumul de față, Ion Banea a scris și numeroase broșuri: „Portul Național” (Iași, 1928), „Cauzele Mișcării din Maramureș” (Iași, 1930), „Note din închisoare. Însemnările unui student” (Iași, 1931), „Rânduri pentru generația noastră” (Cluj, 1935), „Ce este și ce vrea Mișcarea Legionară” (Sibiu, 1937), „Invazia Jidănească în România” și o amplă biografie a Căpitanului apărută la Sibiu în 1936. „Căpitanul” de Ion Banea este singura biografie a Căpitanului scrisă în timpul vieții acestuia, iar autorul ei este considerat în lumea legionară de ieri și de astăzi drept cel mai bun biograf al lui Corneliu Zelea-Codreanu.

Ion Banea era exponentul tipic al țărănimii românești din Ardeal. Iubea satul românesc pe care îl onora purtând mereu costumul tradițional. Rareori era văzut fără portul de plăieș bucovinean (deși ardelean, adoptase portul popular al Căpitanului) pe care îl dădea jos doar pentru a purta cămașa verde. Pentru Ion Banea portul național oglindea în bună măsură identitatea națională. Nici anii lungi de studenție, nici existența pe care și-a petrecut-o în mare parte la oraș în Iași, Cluj, Sibiu sau București, nu i-au putut alunga dorul de glie. Indiferent de importanța luptelor politice în centrul cărora se afla, el reușea mereu să revină la Vurpăr, să-și viziteze familia și pe cei rămași în urmă.

După cum Ion Banea este considerat cel mai bun biograf al Căpitanului, putem spune că și Căpitanul este cel mai acurat portretist al personalității lui Banea. Cu toate că mărturiile despre Ion Banea nu sunt puține, cu siguranță cea mai elocventă mărturie despre el nu putea veni decât din partea

Căpitanului: „Banea a trăit cu mine mai bine de 2 ani la Căminul de la Râpa Galbenă din Iași. A trăit toate frământările noastre de la începutul Mișcării. Are o minte și inteligență sfredelitoare, bun organizator, cu dragoste pentru toți și cu calitățile enumerate mai înainte. El s-a născut cu aceste calități. Astăzi este Șeful Ardealului. Face tot ce crede că e bine și nu mai are nevoie de sfaturile mele. E un legionar complet și desăvârșit. Până acum nu a greșit niciodată, nici cu gândul, nici cu fapta. E de un mare echilibru intelectual și sufleteș, educator cu o mare viziune a viitorului. Ardealul se leagă azi de el și de numele pe care îl poartă ca legionar.”¹⁹

De asemenea, după moartea martirică a lui Ion Moța, Ion Banea era considerat de către mulți legionari drept urmașul Căpitanului la conducerea Mișcării Legionare, în cazul în care Căpitanul ar fi fost ucis. Drept dovadă, există și acest fragment din jurnalul lui Bartolomeu Livezeanu, care era închis alături de liderii Mișcării Legionare la închisoarea din Râmnicu Sărat în momentul în care se află de asasinarea Căpitanului, Nicadorilor și Decemvirilor. „La pomenirea fiecăruia nu mai puteam rezista. Suntem zdrobiți. Furdui se înecă și nu mai poate spune rugăciunea. Domnul inginer Clime anunță „**Ion Banea, îți dau comanda Mișcării Legionare**”. Domnul Banea nu înțelege. Se uită surprins.”²⁰

Din păcate, la scurt timp după moartea Căpitanului, în timpul prigoanei dezlănțuite de regele Carol al II-lea, Ion Banea este ucis la închisoarea de la Râmnicu Sărat împreună cu alți 12 lideri legionari, la data de 22 septembrie 1939. Ion Banea a trecut la cele veșnice la vârsta de 34 de ani și nici astăzi nu se știe unde i se află mormântul. În urma sa a lăsat un gol greu de umplut și din păcate și o familie îndurerată cu doi copii mici care au cunoscut durere și persecuție în anii ce au urmat. Ion Banea a avut o viață exemplară, plină de realizări pe toate planurile, dar și presărată de suferință. A trăit, a suferit și a murit pentru Hristos, pentru țară și pentru neamul românesc, oferindu-i acestuia darul tinereții.

A excelat pe plan profesional, terminând două facultăți, Medicina și Dreptul; a excelat pe plan personal, reușind să întemeieze o familie, în ciuda tuturor greutăților și a faptului că era dăruit întru totul Legiunii; a excelat pe plan naționalist, devenind un lider al Mișcării Legionare. A excelat în suferință și sacrificiu, fiind închis de mai multe ori, la Galata, la Sibiu, Văcărești, Jilava, Cluj, sau Râmnicu Sărat. Cum a excelat în viață, la fel a făcut-o și în moarte... Mărturii apărute după moartea sa ne descoperă că ultimele sale cuvinte au fost „Doamne, nu le socoti păcatul acesta!”²¹ Au fost cuvinte de iertare, precum cele ale Mântuitorului pentru care Banea s-a jertfit.

După moartea sa apare „Marșul Ardealului legionar reîntregit” scris de Gh. Ionescu-Sânger la 25 noiembrie 1940.

Marșul Ardealului legionar reîntregit

*„Din închisori, venim; din Casa Morții;
Din lagăre, din ocne, din străini
Legionarii Clujului și Moții,
Și strănepoții Regilor Corvini*

*Îndurerați, ne-ntoarcem către case
Cu gândul dus la cei din alte zări,
Căci risipite-s sfintele lor oase
Pe tot întinsul tristei noastre Țări...*

*Cât am lipsit, străvechile hotare
Călcate-au fost de pasul dușmănesc
Și-a sângerat, din Tisa pân' la Mare,
Și pân' la Nistru, glodul românesc...*

*Ne cheamă Căpitanu-n alte lupte,
Năpraznic altă Țară să clădim;
Să strângem iarăși rândurile rupte*

continuare în pag. 7

Poetul Aron Cotruș,

comemorat în Parohia Hașag, la 60 de ani de la trecerea la cele veșnice

nu a încheiat studiile din lipsa de mijloace materiale, iar la izbucnirea primului război mondial a fost înrolat în armata austro-ungară, în 1916, și trimis pe frontul italian. A trecut, însă, la italieni și s-a înrolat în Legiunea Română. În timp de război a publicat poezii în ziarele și revistele vremii.

După încheierea armistițiului, Legația României din Roma i-a încredințat Serviciul de Propagandă pentru unitatea tuturor românilor (1919-1920). Îl regăsim apoi la Arad, unde, încă din 1913, fusese redactor la ziarul „Românul”. În 1928 a fost numit președinte al Sindicatului Presei din Ardeal și Banat. După o intensă activitate redacțională și editorială, în 1929 a fost numit atașat de presă la Milano, pentru ca, spre sfârșitul lunii decembrie a anului 1930, poetul să fie transferat tot ca atașat de presă pe lângă Legația României de la Varșovia.

Din anul 1937 a revenit în țară, lucrând în aceeași calitate în cadrul Ministerului Afacerilor Externe. La începutul anului 1940 a fost numit consilier de presă la Madrid. Din 1957 s-a stabilit în America. A trecut în veșnicie în California la data de 1 noiembrie 1961.

Autor: **Preot Marian-Cristian Rișcă**

Sursa: <http://mitropolia-ardealului.ro>

În Parohia Hașag, protopopiatul Săliște, județul Sibiu, a avut loc duminică, 31 octombrie, un eveniment de comemorare a poetului Aron Cotruș, prin sfințirea unei troițe ridicate recent în cinstea poetului și prin săvârșirea unei slujbe de pomenire. Au fost prezenți autoritățile locale, reprezentanți ai Fundației „George Manu”, oameni de cultură din Sibiu precum și numeroși fii ai satului. Manifestarea a avut loc la 60 de ani de la trecerea în veșnicie a poetului Aron Cotruș și a fost organizată în contextul Anului comemorativ al celor adormiți în Domnul; valoare liturgică și culturală a cimitirelor.

Aron Cotruș a fost diplomat și scriitor român. S-a născut la 2 ianuarie 1891 în comuna Hașag din județul Sibiu. Asemenea lui Coșbuc, lui Octavian Goga și lui Lucian Blaga, a fost fiu de preot. A făcut primele clase primare în comuna natală, apoi în comuna Lupu de lângă Blaj, unde tatălui său i se încredințase parohia. A început primele clase de liceu la Blaj, iar din 1911 s-a transferat la Brașov, unde și-a terminat studiile liceale. S-a înscris la Universitatea din Viena, la Facultatea de Litere, dar

ION BANEA

Și iarăși, la nevoie, să murim...

*Când Domnul Banea va striga, să dăm onorul,
Veni-vom mii, la Vurpâr, în poieni,
În suflet să ne-aprindă aprig dorul
De Baștorog, Chintău și Someșeni.*

*Iar într-o zi, luptând pentru Dreptate,
Ardealul nostru drag, să-l liberăm,
Vom merge-n Cluj, afară din Cetate
Pe fiii lui Atila s-alungăm!”²²*

*„Peste mormintele noastre vor duce alții lupta
mai departe... pentru înfăptuirea României noi, a
României legionare de mâine...”²³ Acestea au
fost cuvintele Comandantului Legionar Ion
Banea. În această credință și-a dat viața, căzând
sub gloanțele ucigase comandate de un regim
criminal și corupt, regimul scleratului rege Carol al
II-lea.²⁴*

Comandant Legionar Ion Banea – PREZENT!

DIETER MAURER

Note:

¹ Revista „Glasul Strămoșesc” Sibiu, 14 noiembrie 1940 – Nicu Iancu

² *Apare în scrieri recente și ca Țichindelean

³ Revista „Pământul Strămoșesc” nr. 19, 1 octombrie 1928

⁴ Dumitru Banea, *Acuzat, Martor, Apărător în procesul vieții mele*, Editura „Puncte Cadinale”, Sibiu, 1995, p. 36-37

⁵ Dumitru Banea, *Acuzat, Martor, Apărător în procesul vieții mele*, Editura „Puncte Cadinale”, Sibiu, 1995, p. 9

⁶ Corneliu Zelea-Codreanu, *Pentru Legionari*, Editura „Evdokimos”, București, 2018, p. 317

⁷ Corneliu Zelea-Codreanu, *Pentru Legionari*, Editura „Evdokimos”, București, 2018, p. 279

⁸ Corneliu Zelea-Codreanu, *Pentru Legionari*, Editura „Evdokimos”, București, 2018, p. 330

⁹ Horia Sima, *Un Ostaș al Legiunii* – 24 iunie 1970

¹⁰ Revista „Glasul Strămoșesc” Sibiu, 14 noiembrie 1940

¹¹ Corneliu Zelea-Codreanu, *Pentru Legionari*, Editura „Evdokimos”, București, 2018, p. 359

¹² Corneliu Zelea-Codreanu, *Pentru Legionari*,

Editura „Evdokimos”, București, 2018, p. 363

¹³ Revista „Glasul Strămoșesc” Sibiu, 14 noiembrie 1940

¹⁴ Nicu Iancu, *Sub Steagul lui Codreanu*, Editura „Dacia”, Madrid, p. 21

¹⁵ Nicu Iancu, *Sub Steagul lui Codreanu*, Editura „Dacia”, Madrid, p. 23-30

¹⁶ Revista „Glasul Strămoșesc” Sibiu, 14 noiembrie 1940 – Gheorghe Vornica

¹⁷ Roncea V., Buzatu Gh., Documente din arhiva operativă Codreanu, P-11784-vol-08, p. 49, Ed. TIPO – MOLDOVA, Iași, 2012.

¹⁸ <http://www.miscarea.net/ibanea2.htm>

¹⁹ Scrisoare adresată de Mitu Banea lui Mircea Nicolau și Sebastian Mocanu

²⁰ Revista „Permanente”, ianuarie 2020, Cezarina Condurache

²¹ Broșură realizată de familiile Banea și Petrașcu, apărută cu ocazia sfințirii monumentului lui Ion Banea din Cimitirul Central Sibiu, anul 2010

²² Revista „Glasul Strămoșesc” Sibiu, 1 decembrie 1940 – Gh. Ionescu-Sânger

²³ Nicu Iancu, *Sub Steagul lui Codreanu*, Editura „Dacia”, Madrid, p. 30

DECEMVIRII (15)

Căpitanul în Casa Cernăianu (I)

CEZARINA CONDURACHE

Întâlnirea Călinescu – Stelescu continuă

Suntem încă în data de 20 martie 1936. Așa cum ați putut citi în numărul trecut al serialului nostru, Armand Călinescu primise în vizită pe Gheorghe Beza și apoi pe Mihai Stelescu. Să vedem ce a mai notat Călinescu în jurnalul său (Armand Călinescu, „Însemnări Politice”) legat de această întâlnire:

A doua zi după crimă, Codreanu cu Szilaghy se duc și se ascund la d-na Cernăianu. Aceasta comunica la telefon d-nei Lupescu. După o oră d-na Cernăianu primește un telefon de la palat – nu știe Stelescu cine vorbea – în care i se spune: „Mosașirul poate să rămână”. Și Codreanu a rămas acolo 8 zile.

Aceasta o povestește Szilaghy care era martor ocular. Stelescu însă mai spune că Malaxa a promis lui Codreanu două milioane pentru propagandă.

Capăt o fotografie reprezentând pe cei trei asasinii ai lui Duca, la închisoare. Bine îmbrăcați, cu frizură etc. Dovada unui excelent tratament. Arăt liberalilor fotografiile, Se arată indignați, îndeosebi cei tineri.

Să o luăm cu sfârșitul. Fotografii cu Nicadorii în temniță au circulat între legionari sub formă de carte poștală. Fotografii fiind făcute cu acest scop. Cei trei sunt îmbrăcați la costum, cravată și da, au și părul aranjat. Nu va imaginați însă că așa au petrecut ei detenția, în cămașă proaspăt călcată și cu sacoul pe umeri. Stelescu oferă imaginea ca să îl stărneasă pe Călinescu, acesta la rândul său, face același lucru în tabăra liberală. Cu siguranță, pe Călinescu nu îl apucase brusc o mare duioșie față de Duca.

Milioanele lui Malaxa nu aveau nicio legătură cu subiectul Cernăianu și nu s-a primit așa ceva de către Mișcare. Desigur, intrigi a la Stelescu, acuzații fără nicio dovadă în spate, nu mai insist asupra lor. Cât privește pretinsa mărturie directă a lui Szilaghy (de fapt Victor Silaghy), să nu se înțeleagă cumva că și acesta s-a aflat prezent la acea întâlnire. Stelescu practic îi povestește lui Călinescu ceea ce i-ar fi povestit lui Silaghy – unul

Str. Simonide 13, dreapta imaginii

dintre cei mai apropiați oameni ai Căpitanului, erou legionar căzut la Ploiești în rebeliunea Generalului Antonescu.

Situația Cernăianu

Să revenim la fragmentul legat de casa Cernăianu, o situație care revine și revine în acuzațiile lui Stelescu la adresa Căpitanului și care ulterior sunt preluate și agitate și de George Beza. Pe scurt, cei doi îl acuză pe Corneliu Zelea Codreanu de complicitate cu Elena Lupescu care l-ar fi protejat atât în timpul prigoanei Duca, cât și ulterior, în timpul procesului Gărzii de Fier din 1934, ascunzându-l în casa verișoarei sale. O nebunie...

Pe acest subiect în literatura legionară nu s-a scris mai nimic. Legionarii din vremea Căpitanului considerau că nu merită să pierzi timpul explicând o asemenea porcărie inventată de Stelescu (și evident aveau dreptate, ei trăiau pe viu toate aceste ticăloșii, pentru cine să le fi pus atunci în scris?),

cei din exil au lucrat cu ce frânturi de informație au avut la dispoziție, dar în general au ocolit subiectul, iar cei care au auzit explicația direct din gura Căpitanului au așternut-o pe hârtie după 1990, deci la o distanță de peste 50 de ani, la o vârstă venerabilă și după lungi și grei ani de pătimire înăuntrul și în afara grătilor.

Minciuna asta repetată și promovată de Stelescu între 1934-1936 se rostogolește din când în când și astăzi, fie în presa de senzație din România, fie

în lucrările pretins științifice și obiective ale unor istorici români sau străini. După cum cred că v-ați obișnuit deja, voi folosi cadrul larg al serialului nostru pentru a intra pe toate subiectele conexe pe care le consider, pe de o parte, insuficient tratate până acum din prudență excesivă, lipsă de informații sau teamă și, pe de alta, utile pentru înțelegerea Decemvirilor și a pedepsirii lui Mișu Stelescu.

Ați citit deja acuzele pe acest subiect în numerele anterioare ale serialului, voi relua acum numai câte un scurt paragraf pentru reamintire.

Stelescu: *În timp ce toți stăteam la Jilava, d-ta te adăpostea la o doamnă. Era o persoană dușmăna acțiunii d-tale. Cum de v-ați împăcât așa de bine? Ce poveste ești gata să mai inventezi și asupra acestui fapt? Eu știu o lozincă, la dușmani nu se doarme când camarazii suferă afară.* (Decemvirii, 8)

Beza: *Dumneata, domnule Codreanu, care în vremea în care 20.000 de tineri erau schingiuiți în întreaga țară, în vremea în care, alături de toți camarazii mei, eu putezăm în temniță la Jilava, în vreme ce Sterie Ciometti cădea ciuruit de gloanțe, d-ta, domnule Codreanu, te adăpostești în casa unei evreice, în casa evreice Cernăianu?* (Decemvirii, 12)

Prigoana Duca. Context

Contextul îl știți deja, reiau doar schematic. Garda de Fier a fost dizolvată peste noapte la 9 decembrie 1933, în plină campanie electorală după ce dăduse câțiva martiri - legionari care fuseseră asasinati de autorități în timp ce lipeau afișe sau participau la activități electorale. Din 10 decembrie încep arestările masive în rândul legionarilor. În 29 decembrie 1933 cade I. G. Duca sub gloanțele Nicadorilor, în aceeași zi Sterie Ciometti cade sub gloanțele autorităților, fiind întâi toturat ca să divulge ascunzătoarea lui Corneliu Codreanu, ceea ce nu s-a întâmplat. Ca urmare a deciziei Consiliului Legionar – la propunerea lui Moța – se hotărăște protejarea Căpi-

continuare în pag. 9

DECEMVIRII

tanului și împiedicarea arestării acestuia. Deși Codreanu ar fi vrut să se predea, se merge pe strategia lui Moța care, convins că autoritățile îl vor suprima pe Căpitan înainte de proces, pledează pentru forțarea arestării generalului Cantacuzino în locul lui Codreanu, pentru a beneficia de un complet de judecată format din generali, complet care astfel nu ar fi fost direct aservit puterii și nu ar fi judecat politic. Codreanu urma să stea ascuns până la proces, urmând să se predea odată cu începerea acestuia.

Căpitanul în contextul prigoanei Duca

După scoaterea Gărzii de Fier în afara legii, Căpitanul rămâne ascuns în casa Generalului Cantacuzino până spre sfârșitul lunii decembrie 1933. Între timp, în această casă se întrunește Consiliul Legionar care se opune ideii Căpitanului de a se preda autorităților și decide că siguranța Căpitanului urma să fie asigurată de Colonelul Ștefan Zăvoianu ajutat de: Victor Silaghi, Andrei C. Ionescu, Fănică Anastasescu. Evident, casa generalului nu era potrivită pentru ascunderea Căpitanului. Acesta va fi mutat în casa Colonelului Zăvoianu – care la acea dată nu era cunoscut ca legionar de către autorități –, apoi, când nici aceasta nu a mai fost sigură, a fost mutat pe la diferite gazde de legionarii numiți mai sus.

Astfel ajunge la un moment dat în strada Simonide nr 13, în casa avocatului Constantin Cernăianu, însoțit de Victor Silaghi. Respectivul domn Cernăianu era însă căsătorit cu verișoara Elenei Lupescu, Coca Cernăianu, ceea ce Corneliu Zelea Codreanu și legionarii săi nu știau. Strada Simonide se afla în apropierea casei Generalului Cantacuzino de pe Gutenberg. Practic, Gutenberg se află pe dreapta Dâmboviței, Simonide se afla pe stânga, cam la jumătatea actualului Parc Izvor care s-a construit peste străduțele demolate.

Coca Cernăianu

Doamna Cernăianu este un personaj destul de enigmatic. Știm din numeroase surse că era verișoară primară cu Elena Lupescu, că se ocupa în folosul acesteia de strângerea diverselor informații care i-ar fi fost utile și că în acest scop colabora cu Ion Pitulescu, directorul general al Poștei, Telegrafului și Telefoanelor. Iată ce nota Constantin Argetoianu în memoriile sale tipărite sub titlul „Însemnări Zilnice” volumul 1, despre casa Cernăianu și stăpâna ei:

10 februarie 1935. A doua zi după sosirea mea din Egipt, mi s-a adus copia unui raport al lui Pitulescu (directorul Poștelor) adresat d-nei Lupescu, în care înaltul funcționar relatea înaltei doamne (raportul începea: înaltă Doamnă!) părerea diversilor conducători politici (eu nu

figuram) asupra zisei doamne, interceptate la telefon. Raportul ar fi fost făcut în casa d-nei Cernăianu, (unde ar exista un adevărat oficiu de informații al Lupeascăi), cu colaborarea acesteia. Factum-ul, care a circulat în tot orașul (mie mi s-au adus vreo cinci exemplare în spațiul a câtorva zile) mi-a părut suspect, fiindcă conținea și un pasaj supărător pentru mareșalul Averescu care nu putea să fi fost redactat în casa d-nei Cernăianu. Am arătat în Amintirile mele rolul d-nei Coca Cernăianu ca agent de legătură între mareșal și Lupeasca. Ea este o devotată averescană — mareșalul a poreclit-o „Madame Talleyrand” și îi apreciază mult inteligența — și este exclus ca ea să se fi pretat la o acțiune menită să scadă șansele lui Averescu față de o apropiere cu mediul Lupescu.

Niciodată nu mi-am imaginat că dna Cernăianu ar fi fost deopotrivă omul Elenei Lupescu și al Mareșalului Averescu. Iată cum se desfac însă o parte din itele încurcate ale poveștii noastre. Mareșalul Averescu care dintr-o dată devine susținător al lui Mihai Stelescu, deși fusese un simpatizant al legionarilor și al Căpitanului, apare și alături de Coca Cernăianu.

Pe același subiect mai avem o mărturie din afara lumii politice. Pr. Nicolae Brânzeu nota în memoriile sale publicate sub titlul „Jurnalul unui preot bătrân”: *D-na Cernăianu e verișoară cu Lupeasca. Umblă la ei în familie. A adus lucrul până acolo încât Regele s-ar împăca cu Averescu, dar moșul așteaptă să-l cheme Regele la el.*

Deasemenea, nu mi-am imaginat că soțul Cocăi Cernăianu se va dovedi un tip foarte interesant. Atenția legionară s-a centrat mereu pe faptul că dna Cernăianu era verișoară cu Elena Lupescu, soțul fiind un fel de anexă nefericită a situației din strada Simonide, prezent doar cu numele de familie în toată povestea asta.

Constantin Codin Cernăianu

Coca Cernăianu era căsătorită cu Constantin Codin Cernăianu. Deși în literatura legionară găsim referiri la casa inginerului Cernăianu, acesta era de fapt avocat, doctor în drept, teolog și publicist. În aceste calități s-a implicat în mai multe scandaluri din interiorul BOR sau între BOR și stat. A publicat numeroase cărți și articole legate de abuzurile și situațiile necanonice ale BOR din Vechiul Regat și de ierarhii căzuți în dizgrație – Gherasim Safirin, Gurie Grosu, Vartolomeu al Râmnicului, Visarion Puiu – pe care i-a și apărat ca avocat, dar și ca publicist. În casa sa din strada Simonide 13 funcționează și redacția publicației „Semnele timpului în Biserica noastră”.

Codin Cernăianu a fost și un mare adversar al lui Nicolae Iorga (cu care s-a judecat în numeroase procese), cartea sa „Idolul și îngerii săi. Antologie pentru posteritate” adunând în paginile sale sute de mărturii despre imoralitatea, corupția, autosuficiența lui Iorga, dar și despre nefasta sa influență în cultură, politică și spiritualitatea românească. Cernăianu și-a oferit expertiza și stilistilor, tudoriștilor, martorilor lui Iehova, cărora le-a rezolvat și mediat situația juridică sectei/cultelor (Pr. Dr. Radu Petre Mureșan „Stilismul în România”).

Alt aspect interesant legat de avocatul Cernăianu este implicarea și militarea pentru unirea Bisericii. Apreciat deopotrivă de BOR și BRU, apare des ca nume elogiat în „Unirea. Foae bisericească-politică”, dar și între personalitățile greco-catolice. La 20 septembrie 1941, Nicolae Brânzeu nota în jurnal: *Despre prietenul C. Cernăianu îmi spunea Aftene că umblă la el de două ori pe săptămână, iar Bonteanu îmi spunea că cere să fie primit la Unire și să se facă preot; ar înceta cu toată activitatea lui de până acum. Același lucru îl dorește și soția lui, iar băiatul s-ar face teolog la Roma.*

Cernăianu va trece până la urmă cu toată familia sa la greco-catolici în 1942 (vezi „Unirea”, 13 martie 1943). Politic, Codin Cernăianu a fost implicat inițial alături de A.C. Cuza, ulterior fiind deputat din partea PNT (vezi Remus Mircea Birtz, „Activitatea Ordinariatului Greco-Catolic Diecezan Clandestin de Cluj-Gherla între 1981-1989”).

Potrivit Dudu Velicu „Însemnări Zilnice 1945-1947”, Cernăianu continuă să aibă influență în sfera instituțiilor bisericești și după venirea la putere a comuniștilor: *Se cunoaște conflictul dintre preotul C. Burducea, ministrul Cultelor, și pr. Vasile Ionescu. Pentru a anihila acțiunea preotului Vasile Ionescu, pr. C. Burducea a intervenit pentru arestarea adversarului său. Și intrucât preotul V. Ionescu lucra cu dr. Suseanu, fost director de cabinet al ministrului Cultelor și cu av. Codin Cernăianu - prea cunoscut cu scandalurile bisericești pe care le-a provocat în trecut - au fost arestați și acești doi. După cinci ore de arest, au fost puși în libertate toți trei. În timpul arestului, locuințele celor trei au fost percheziționate pentru a se găsi acte compromițătoare care vizau pe ministrul Cultelor, însă încercarea a fost zadarnică. De altfel, avocatul Codin Cernăianu își păstrează actele compromițătoare în altă parte decât acasă*

După 1944 Codin Cernăianu nu suferă niciun fel de represiune sub noul regim, continuând să își păstreze și exercite o parte din influența avută în trecut. Din punct de vedere moral este acuzat de mai multe voci de practici nu tocmai creștine: șantaj și însușire de bunuri necuvenite. Pr. Mureșan în lucrarea mai sus citată menționează, pe baza unui document al Direcției de Studii a Ministerului Cultelor din 1954 următoarele: *Se spune despre el că a făcut carieră din șantajarea chiriarhilor și a clericilor ortodocși, speculând lipsurile din unele centre eparhiale, ca și din viața unor ierarhi și că a fost antreprenorul tuturor scandalurilor și afacerilor bisericești din ultimii 50 de ani.*

Casa din strada Simonide 13 nu a fost naționalizată de comuniști, ea rămânând pe mai departe în proprietatea familiei Cernăianu până la demolările masive din anii 80. Strada Simonide va fi nivelată de buldozarele ceaușiste în 1986, în seria ultimelor demolări cauzate de ridicarea Casei Popului și a parcului Izvor. La acel moment casa era locuită de Florica Cernăianu și de soțul acesteia, doctorul Cernăianu.

Surse directe și indirecte în cazul Cernăianu

După ce i-am cunoscut pe soții Cernăianu din informațiile pe care le-am avut la dispoziție, ne vom ocupa de prezența Căpitanului în casa Cernăianu, comparând informația pe subiect pe care o avem din 3 surse legionare: Vasile Blănaru Flamura „Batalioanele Morții. Adevărul în moartea prim ministrului liberal I. Gh. Duca”, Gheorghe Grecu „Memorii” – lucrare aflată în manuscris, Horia Sima „Istoria Mișcării Legionare”. Atât Grecu, cât și Blănaru Flamura au auzit explicațiile direct din gura Căpitanului, primul în timpul procesului prin care Stelescu a fost exclus din Legiune (Gh. Grecu fiind unul dintre legionarii numiți în Consiliul de Onoare), al doilea în timpul taberei de pe Rarău, în august 1936.

Adevărul este că cele 3 surse nu coincid în mai multe detalii, ceea ce complică și mai mult situația noastră, a celor ce astăzi încercăm să dăm o explicație coerentă și corectă pe subiect. Varianta lui Blănaru Flamura este cea mai extinsă, dar și cea mai necredibilă, vom vedea și de ce. Prin intermediul celor 3 mărturii pe care le vom reda integral, îl vom însoți pe Căpitan în deplasarea sa la casa Cernăianu și vom încerca să refacem firul întâmplării, atât cât ne va fi posibil.

De vorbă cu Mirel Stănescu (V)

Unul dintre seniorii rezistenței anticomuniste din România, membru activ al Fundației „George Manu”, filiala Constanța, domnul Mirel Stănescu este o prezență constantă în ultimele decenii la numeroase acțiuni de cinstire a memoriei martirilor neamului românesc, aducând de fiecare dată o mărturie sobră și coerentă în spațiul public. L-am rugat pe domnul Stănescu să ne răspundă la câteva întrebări pentru a contura și cititorilor noștri reperiile biografiei domniei sale, relevante pentru istoria recentă și învățămintele ei relevante pentru generația actuală. (M. V.)

Rep: Ce amintiri aveți din închisoarea Jilava?

M.S.: În luna Decembrie, cu un vagon dubă, mai mulți deținuți politici am ajuns la Fortul 13 Jilava. Iarna anului 1957-58 a fost geroasă, cu zăpadă multă. Majoritatea eram îmbrăcați subțire. Imediat ne-au băgat în niște carcere înghețate care se aflau în imediata apropiere a închisorii. Ne-au ținut acolo vreo două ore pentru a ne face formele de încarcerare. Eu eram vântat de frig, tremuram și îmi clănțăneau dinții. Când au deschis ușile ca să ieșim trebuia să mergem la vale până la poarta de fier a Jilavei, printr-un culoar străjuit de o parte și de alta de gardieni, femei și bărbați, înarmați cu băte și bastoane de cauciuc; majoritatea gardienilor bărbați erau țigani; toți țipau ca apucați: pas alergător, pas alergător! Înghețat cum eram, m-am încadrat în șirul alergător către poarta închisorii, când, pe la jumătatea distanței mă trezesc cu o lovitură puternică în spate; m-am uitat peste umăr și am văzut o femeie gardian care mă lovise. S-a răstît la mine cu

ochii bulbucăți de ură: – *Ce te uiți, mă banditul? Înseamnă că n-ai făcut pușcărie dacă n-ai mâncat bătaie!* Jilava supranumită „Bastilia Românească” a fost, în principal, o închisoare de tranzit prin care au trecut toți deținuții politici din România, a fost una dintre cele mai cumplite temnițe comuniste.

La Jilava am fost băgat în Reduit, într-o hruță rece cu tavanul boltit, unde erau înghesuți aproximativ 80 de deținuți. Era o atmosferă de iad. O sobă de fier fumegândă „încălzea” toate categoriile de condamnați politic: țărani care se opuseseră colectivizării, foști militari care luptaseră pe frontul din Basarabia, adepți ai diferitelor culte, dar cei mai mulți pentru „uneltire împotriva orânduirii socialiste” (articolul 209). Sub această acuzație generală erau încadrați: legionarii, cei cu instigație și agitație publică, omisiune de denunț, favorizarea infractorului etc. Ca și la Securitate nu era voie să stai întins pe pat de la ora 6:00 la 22:00. Paturile din fier erau suprapuse pe trei rânduri iar noaptea dormeam înghesuți câte doi pe un pat sau trei pe două paturi. Așternutul era o rogojină, iar învelitoarea o pătură uzată și murdară. Erau două tinete de aproximativ 30 kg, una pentru apă și alta pentru necesități care deseori se revărsa, fiind supraîncărcată. Despre igienă... Apa era raționalizată și fiecare puteam folosi pentru spălat doar o cană de 250 grame. Aerul din cameră era infect, irespirabil. Un bec electric lumina permanent, ziua și noaptea. Mâncarea: dimineața o cană de „cafea” (o apă colorată din orz) și 100 g de pâine, la prânz și seara o ciorbă de murături sau o zeamă de arpacaș cu resturi de la abatoare și 250 g de turtoi făcut din mălai, de multe ori mucegăit sau cu nisip. Nu aveam dreptul la scrisori sau la vreo altă legătură cu familiile. Nu pot uita perchezițiile inopinate și bătăile comandantului Maromete!

În aceste condiții, m-am îmbolnăvit. Am avut febră mare și deliram. Atunci a venit la capul meu dl. Becmambet Ali Osman, un tătar hoge, constănțean care avea deja executați 5 ani în detenție. Cred că avea, atunci, vârsta de 45 de ani. Avea o condamnare de 15 ani; făcea parte dintr-un lot, care au ajutat și găzduit tătari fugiți din URSS care luptaseră pentru independența Crimeii. I-am simțit căldura sufletească și bunătatea caracterului. Îmi amintesc faptul că, deși era după ora 22:00, ora stingerii, s-a dus la ușă și a bătut, fapt interzis. Când gardianul a deschis vizeta, l-a întrebat „*de ce bați, mă, banditul?*”, Becmambet Ali Osman i-a

răspuns: – *Domnule sergent, avem aici un copil grav bolnav. Are nevoie de un medicament. - Dacă mai bați o dată în ușă te bag la izolare.* Acesta a fost răspunsul și medicamentul. În noaptea aceea a stat lângă mine, m-a frecționat și mi-a pus comprese. În câteva zile, îngrijirea primită și tinerețea au învins chiar și fără niciun medicament. Aflând că sunt constănțean, am rămas apropiat. Într-una din zile, având o discuție între câțiva colegi, despre teroarea și metodele de exterminare la care eram supuși, am avut o exprimare mai dură la adresa comunismului. Cred că mi-am ieșit din fire, poate am injurat, deși nu obișnuiesc. Atunci un legionar mai în vârstă care era între noi, m-a dojenit blând, spunându-mi: „*Nu este bine să vorbești așa. Noi dacă te auzim pe dumneata că vorbești astfel ne închipuim că și copiii noștri, rămași acasă, vorbesc la fel.*” Deși au trecut 63 de ani de atunci, am și astăzi proaspăt în amintire, chipul și povața acelui om.

Perioada petrecută la Jilava a fost îngrozitoare, dar am și amintirea unui moment care m-a umplut de lumină. Se apropia Sfânta Sărbătoare a Nașterii Domnului nostru Isus Hristos, primul Crăciun pe care aveam să-l petrec într-o temniță comunistă. În ajunul mării sărbători, într-o atmosferă apăsătoare, în reduitul înghețat, am simțit cu toții, cei aproximativ 80 de oropsiți din hruba boltită în care ne aflam, acea sfântă încărcătură emoțională și căldura nașterii pruncului Isus. Îmi amintesc că între noi era un preot care în ajun ne-a ținut, în șoaptă, o predică foarte frumoasă, însuflețindu-ne: – *Așa cum, în pofida tuturor lipsurilor, Domnul nostru Isus Hristos s-a născut într-o iesle săracă și înghețată ca să ne mântuiască, tot așa ne vom mântui și noi, prin suferință și credință în Dumnezeu...* La sfârșitul lui Decembrie 1957 eram deja întemnițat de cinci luni luând în considerare și perioada petrecută în subsolul Securității din Constanța. Am sărbătorit Crăciunul înecat în lacrimile dorului de părinți, de colegii de școală, de casă... Atunci, un coleg de celulă, mai în vârstă - era un legionar - a început să fredoneze încet colindul „O, ce veste minunată” și după el toți ceilalți ne-am îndreptat cântând către fereastra cu gratii și obloane prin care se zărea puțin cerul. Și din celelalte celule răzbăteau colinde închinare nașterii pruncului Isus. Caralii atei alergau înnebuniți de la o celulă la alta, răcnind prin vizete „*liniște, mă bandiților!*”, băteau cu picioarele în uși și făceau un zgomot infernal. Nimeni nu-i mai băga în seamă. Practic nu mai aveam ce să ne facă pentru că toată Jilava era un cor de colinde, un cor al robilor osândiți...

România și sfârșitul Europei(49)

Mihail Sturdza (1886-1980) a fost un diplomat de prestigiu, ministru de externe al României în perioada Statului Național-Legionar (1940-1941) și a Guvernului Național de la Viena (1944-1945). Lucrarea sa „România și sfârșitul Europei” constituie un izvor documentar de excepție.

Viena și întreaga Austrie se umpleau de refugiați ruși care urmaseră armatele germane în retragerea lor. Am întâlnit și ofițeri din armata generalului Vlasov, o armată de vreo 350.000 de patrioți ruși care de aproape doi ani cereau să li se dea prilejul să lupte pentru eliberarea Rusiei de sub jugul comunist, iar Hitler a tot amânat, acceptând asta doar în ultimul moment, când era prea târziu.

După capitularea Germaniei, aceste trupe rusești cu ofițerii lor au fost mișelește predate lui Stalin de către americani și britanici, soldații au fost secerăți cu mitralierele, iar ofițerii, spânzurați. (pag.262)

În ultimele luni ale războiului, luni în care a stat la Viena îndeplinind funcția de Ministru de Externe al Guvernului Național Român, Mihail Sturdza asista la scadența tuturor greșelilor majore, de

strategie politică, pe care Hitler și von Ribbentrop și colaboratorii lor le-au făcut, cea mai mare fiind descurajarea, marginalizarea și chiar reprimarea mișcărilor naționaliste din țările ocupate sau sate-lite, pierzând sau ignorând astfel milioane de combatanți potențiali în lupta antibolșevică (cazul armatei lui Vlasov fiind deosebit de relevant, dar nici pe departe singurul). Așa cum avea să spună mai târziu Horia Sima, „Hitler a pierdut războiul din Rusia politic, nu militar”. Cu câtă îndârjire s-ar fi luptat contra lui Stalin ucrainenii, balticii, majoritatea polonezilor și chiar rușii înșiși dacă ar fi fost tratați de către Germania ca și camarazi și aliați, cu perspectiva unei independențe reale după război? Câtă însuflețire ar fi dat armatei române zecile de mii de legionari dacă ar fi fost lăsați să lupte demn ca ostași și nu ținuti în lagăre și închisori (o parte) sau batjocoriți și trimiși carne de tun la moarte sigură (cea mai mare parte)? La începutul lui 1945, Germania, înconjurată și zdrobită din toate părțile plătea prețul aroganței liderilor naziști.

Sturdza înfierează însă și cinismul criminal, strigător la cer, al politicianilor anglo - americani, aliații bolșevicilor, care au predat sovieticilor

Gen. Andrei Vlasov

pentru a fi măcelariți pe majoritatea luptătorilor anticomuniști din țările din Estul Europei care reușiseră să se refugieze în zona controlată de occidentali (un alt exemplu relevant este masacrarea unui mare număr de croați - majoritatea civili - de către comuniștii iugoslavi cu acordul și sub ochii armatei britanice).

**pagină realizată de
Preot Prof. MARIUS VIȘOVAN**

DE LA CAPĂT, COPII Colegi și povestiri

ION DUNCA

L-au dus și pe Jozsi Baci și mi-au adus alt coleg. Era un ins mărunțel și mai vârstnic decât mine cam cu 10-15 ani, o figură insignifiantă – nici eu nu eram mai arătos – îmbrăcat în **zeghe**, costumație „penală”, ceea ce m-a cam mirat.

S-a prezentat: Buică. Deținut de drept comun, bineînțeles nevinovat, victimă a erorii judiciare și a invidiei colegilor de serviciu etc... Fost contabil la o întreprindere din Baia Mare și actual condamnat la patru ani de închisoare corecțională și nedumerit de motivul pentru care era adus aici, la securitate, el având relații intime cu ceilalți, cu milițienii.

Mă rog, asta era legenda lui. Era evident că nu era hoț profesionist, serios și cu „meseria” învățată temeinic, ca cei pe care i-am cunoscut cu alte ocazii, ca Nea Marin Botea și cei de prin Poarta Albă de ex., ci un amator prăpădit, din aceia lustruiți, scobiți și purtători de cravată, căzuți ca muștele în plasa justiției populare. Bieți precursori ai delinvenților scrobiți de după Revoluție (?). Era necăjit mai ales, deoarece „picase” tocmai când era pe cale să-și facă un rost pe lume, urmând să se căsătorească cu o sătmăreancă bine situată, eveniment ratat și cu slabe perspective în viitorul prezizibil. Oricum, nu în cel imediat.

Originar de prin Ploiești, nimerise în nordul țării cu nu știu ce prilej și se fixase zdravăn în zonă, ca mulți alți „sudiști” care strămbau din nas când soseau pe aceste meleaguri, dar nu se dădeau duși nicicum, deși își tot lăudau – fără rezervă – locurile de baștină, lăsându-ne pe noi, băștinașii, nedumeriți: de ce nu se întorc acasă la ei? Avea o calitate foarte apreciată de mine: era un excelent povestitor și nu-i lipsea nici doza de umor a prahovenilor, pe care am apreciat-o de când i-am cunoscut. Iată una din poveștile lui Buică.

Aflase că socrul său – în perspectivă – a executat trei ani de pușcărie politică, dintr-un motiv aiuritor. Pe un teren, proprietatea lui a rămas în stare de funcționare și cu muniția aferentă, un tun, pierdut sau abandonat în retragere de cine mai știe ce armată și omul, strângător, l-a ascuns sub un stog de nutreț. A fost depistat cine știe cum și trimis în judecată. Aici altă dandana, de data asta pe capul juriștilor: cum să-l încadrezi, căci prin codurile penale nu exista un articol care să corespundă delictului și care să prevadă cuantumul de pedeapsă aplicabilă la **port ilegal de... tun!** Așa că a scăpat „ieftin” cu „port ilegal de armă”, trei ani corecțională. Zicea viitorul ginere că l-ar fi întrebat.

- La ce ți-a trebuit matale tunul acela?

- M-am gândit că nu strică un tun la casa omului! Zicea Buică precum că ar fi zis omul.

Și mi-a mai spus Buică o mulțime de întâmplări, de pe front, din prizonierat și de prin „lumea bună” pe care ar fi frecventat-o cândva, totul redat cu talent și farmec, fiind pentru mine o binefacere, încântat să-l ascult. Dacă veridicitatea celor relatate era pusă sub un mare semn de întrebare, nu conta. Cât adevăr este în atâtea romane citite cu pasiune și încântare, fără să ne punem atâtea semne de întrebare? Conta doar harul de povestitor, care făcea ca timpul să treacă mai ușor, într-un spațiu arid, văduvit cu strictete regulamentară de orice ocupație posibilă. Rămânând în schimb presiunea psihică, continuă și accentuată de fiecare dată când erai dus la interogatoriile ce păreau – de obicei – fără sfârșit.

A fost scos de câteva ori „la raport” – căci îl sus-

pectam ca fiind „iscoadă”; nu știu sigur dacă a fost sau nu, dar de fiecare dată după ce revenea de la „interogatoriu”, un timp celula era înmiresmată cu gaze neobișnuite celor ce sunt strict raționalizați în alimentare.

L-am surprins odată, când moțaiam cu falca sprijinită în palmă și cotul pe genunchi, plângând. Amarnic și fără glas. M-am prefăcut că nu-l observ și nici nu l-am deranjat. Fiecare cu amarul său, dacă nu ți-l spune, nu-l întrebi.

Ancheta se desfășura după un grafic misterios, știut doar de șefi. Erau uneori trei sau patru zile la rând când eram scos să „spovadă”, urmate de intervale lungi, uneori săptămâni, când nu mă întreba nimeni nimic, cu excepția gardienilor care ne luau mereu la întrebări, că de ce una, de ce alta?!

Obligația de a sta treaz de la 5 dimineața la 10 seara, fără absolut nicio ocupație, era mult mai greu de suportat decât ar părea la prima vedere. Interzis strict să te întinzi pe pat, aveai voie să stai pe margine lui, sau să faci cei patru pași minusculi pe care ți-i permitea spațiul. În rest, unica ocupație era citirea și recitirea la infinit a **Regulamentului de celulă**, în care ți se explica amănunțit ce **nu ai voie** să faci. De fapt nu aveai voie decât să te îndobitocești sau să-ți pierzi mințile. Ceea ce se putea petrece în lipsa unui suport moral propriu.

Mă specializasem într-o tehnică aparte pentru a șterpeli câte un pui de somn „în timpul liber”. Picior peste picior, cu cotul fixat pe genunchi și fața în palmă, dormeam ca un prunc și mi-am desăvârșit tehnica atât de bine, că mai și visam. Până când unul dintre gardieni, poreclit de unii „**Michiduță**”, că era brunet, scund, slab și afurisit – nu era permis să le știm numele, și-i „botezam” în legea noastră –, ager și artist în „meserie”, care se apropia de vizetă ca o pisică încât nici urechile noastre supraexersate în depistarea „adversarilor” de pe coridor nu-l sesizau, m-a depistat. Vizeta deschisă cu zgomot m-a făcut să tresar mai mult decât era prudent și afurisitul m-a luat la rost:

- De ce dormi?

- Dar... nu dorm. Am îngăimat, luat prea repede și netrezit în întregime.

- Ce tot spui? Ia vino-ncoace!

M-am apropiat de vizetă, unde șmecherul îmi vâri sub ochi o oglinjoară. Oglinzile nu mi-au fost niciodată prietene deosebite, deoarece-mi spuneau tot felul de chestii neplăcute sau cel puțin incomode, iar de data asta le-am urât – motivat – și mai mult. Ochii umflați și înroșiți de somn mă trădau, fără puțință de tăgadă. Ufff! Am dat înapoi, prudent.

- Păi, se poate să mă fi furat somnul, dar nu intenționat... am îngăimat cu cel mai spășit aer pe care mi l-am putut compune pe loc.

- Vezi, să nu se mai întâmple! m-a avertizat satisfăcut Michiduță.

De acum știam că atunci când zelosul e de serviciu, somnul meu ilicit e ratat: prudenta nu strică niciodată. Aici, în mod deosebit. Tipii recurgeau cu orice ocazii la represalii dure, menite să bage mințile în capetele celor tentați să devieze de la regulament.

Era o lume tare secretoasă. Ne cunoșteam paznicii numai după figură. Nici între ei nu-și spuneau pe nume, se atenționau doar cu câte un „psst!”, ca nu cumva bandiții din celule să le afle mistериasele nume, care constituiau secrete de stat.

Anchetatorii nu aveau cum să se plaseze sub pro-

tecția secretului, căci semnau în josul fiecărei pagini a fiecărui proces verbal de interogatoriu, pentru ca formele să fie respectate cu rigurozitate maximă. Cât despre rest,...

Păreau a fi foarte siguri că sistemul nu va dispărea niciodată, ceea ce nu explică rigoarea formală. Probabil se dorea ca viitorimea fericită să fie indusă în eroare, că tot ce se făcea era perfect legal și, mai ales, **justificat** Recunosc că nici eu nu-mi imaginam atunci că voi ajunge zilele în care să-mi pot așterne pe hârtie amintirile despre acele vremuri blestemate, în care ultimele fărâme de libertate – chiar și cele din gând – erau strivite „legal”. Pe hârtie, căci modul în care se smulgeau „mărturisirile” nu trebuia cunoscut. Acestea au fost descrise de alții, mai bine decât aș putea să o fac eu. Poate, dacă se va impune, voi relata și eu niște amănunte. Acum mă ocup de viața de pe celularul securității din Baia Mare. Care nu era subteran precum cele mai multe din țară, dar nu mai blând, sub aspectul unei discipline extrem de severe, pe care o eludam cât puteam și într-o oarecare măsură, reușeam. Ca somnul meu de peste zi cu cotul pe genunchi și fața în palmă. Oricum, ceva mai mult decât nimic.

Mutare. Când mi s-au scos „ochelarii” orbi, m-am văzut într-o celulă identică cu cele în care am domiciliat înainte. Doar că în loc de doi, eram trei. Se pare că activitatea intensă a „organelor” determinase o aglomerare care depășea planul inițial, de vreme ce paturile înguste de beton, trebuiau împărțite de câte doi. Nu știam că acesta nu-i decât preludiul înghesuiei. Mașinăria funcționa din plin și ghinionistii căzuți în plasa planurilor obscure ale stăpânirii, alimentau din plin moara care măcina vieți, strivind tot ce-i cădea în mecanismul feroce care se învârtea... se învârtea...

Noii colegi contrastau, în primul rând prin diferența de vârstă. Unul era tânăr, cam de vârsta mea – aveam 27 de ani – el poate cu doi-trei mai mult, oltean pripășit prin nord și ca mulți alții, rămas. Arestat, bineînțeles nu se știe de ce. Ca noi toți dealtfel. Cunoșteam specia: comunicativ, iscoditor, alunecos, voia să știe totul despre alții, fără să dezvăluie nimic important despre el. L-am scos imediat din sfera interesului meu, știam că e un gen de om neinteresant și așa a rămas. Nici numele nu mi-l amintesc, era ceva cu escu în coadă. A nu se înțelege că-l disprețuim sau că-i disprețuiesc amintirea. Nici gând! Pur și simplu nu ieșea din tiparul general sudist: isteț, superficial, șmecher, într-un cuvânt, banal. Suportabil totuși, nu era genul antipatic și manifest egoist.

(va urma)

La División Azul (29)

Laureații Diviziei Albastre (V)

- Căpitan Masip

CĂLIN GABOR, Spania

Faptele eroului pe care-l vom evoca în acest episod se încadrează în una dintre cele mai importante dintre bătăliile Leningradului. În număr de șase, acestea au fost numite Bătăliile Înălțimilor Sinyavinului și toate au avut unul și același obiectiv: deschiderea unei căi terestre de comunicare între asediatul Leningrad și restul Uniunii Sovietice. Prima dintre aceste bătălii a avut loc în septembrie 1941, iar a doua între august și octombrie 1942. Alte patru mari bătălii s-au purtat în același loc în anul 1943, între lunile ianuarie și septembrie. În ansamblu, pentru dominarea unor mici coline la sud de lacul Ladoga, care abia atingeau 50 de metri peste nivelul mării, s-a luptat pe durata a 384 de zile și, în medie, germanii s-au înfruntat cu forțe sovietice care înglobau circa 250 000 de oameni, provocând Armatei Roșii în aceste lupte un total de pierderi de peste 400 000. În cea de a treia dintre aceste bătălii a luat parte un batalion spaniol al Diviziei Albastre și dovada durtății acelor lupte o face faptul că intrând în dispozitiv cu 500 de oameni, după o săptămână, când au fost retrași de pe poziții, mai erau teferi doar 20.

Salvador Masip Bendicho s-a născut la data de 28 decembrie 1913, în Lerida. A fost fiul unui cojocar, originar din Mayals, Lerida și al unei tinere din Tamarit de Litera, Huesca. În 1933 intră la Școala Normală de Profesorat, pe care este nevoit să o întrerupă trei ani mai târziu, fiind trimis în Ceuta pentru a realiza serviciul militar. Aici intră în contact cu ideologia falangistă.

Cinci luni mai târziu izbucnea Cruciada de Eliberare Națională și este desemnat pentru cursurile de Sublocotenent Provizoriu, grad cu care se va încorpora în rândurile Batalionului de «Vânători ai Seraiului»*, chiar în Ceuta. În luna noiembrie este transferat la Madrid, unde, în anul următor, participă la luptele de la Ciudad Universitaria**. Încheie Războiul Civil cu gradul de Căpitan Provizoriu, luând parte la Bătălia Brunetelui și la cele de pe fronturile din Extremadura și Andalucia.

În anul 1940 intră la Academia de Infanterie din Zaragoza, lucru care îi permite obținerea definitivă a gradului de capitan. Tot în acest oraș reușește să-și încheie și ultimul curs al facultății pentru cariera de profesor, pe care fusese nevoit să o întrerupă în 1936.

În anul 1941 avea să fie destinat Regimentului de Infanterie nr. 56 în Vigo, Pontevedra, de unde în anul următor s-a înrolat în Divizia Albastră, ca luptător voluntar împotriva comunismului, cu gradul de Căpitan de Infanterie, și în calitate de mili-

tant al FET și JONS***. Pleacă cu al 18-lea Batalion de Marș****, care trecea frontiera hispano-franceză la 24 noiembrie 1942.

Ajuns pe Frontul din Rusia, era destinat Batalionului II/269, unde la 23 decembrie lua comanda Companiei a 7-a. Primește, la 22 ianuarie 1943, ordinul de a substitui cu compania sa alte forțe care apărau Sectorul Mga, la sudul lacului Ladoga, lipsit de orice tip de fortificație, într-un teren împădurit care împiedica contactul vizual și favoriza atacurile surpriză, reușind să ajungă la poziții, în condițiile în care trupa sa era complet extenuată în urma unui lung marș nocturn, realizat pe un frig intens și fără posibilitatea de a se alimenta, hrana fiind congelată.

Odată ocupată poziția, a improvisat cu trunchiuri de copaci și grămezi de zăpadă un chip de fortificații asemănătoare unor cazemate, organizând astfel terenul înaintea unui iminent atac inamic, care s-a inițiat cu o pregătire de artilerie și un bombardament al aviației.

O explozie de grenadă l-a rănit la tâmplă, însă nu acordă nicio importanță acestei răni. Trupele atacante erau de zece ori mai numeroase, reușind să ajungă foarte aproape de poziții, însă dârzenia soldaților spanioli făcu ca toate încercările inamicului să fie respinse.

Căpitanul Masip dă un exemplu de vitejie, ocupând postul unei mitraliere al cărui servanț câzuse, primind un glonț în ochi care îi provoacă o puternică hemoragie, însă nu acceptă evacuarea, în ciuda insistenței oamenilor săi. Mai târziu avea să fie rănit a treia oară, un proiectil lovindu-i un picior și, învingând durerea, continuă să-și încurajeze trupa.

Capacitatea proprie de foc începu să scadă din pricina pierderii mai multor mitraliere distruse, inamicul reușind în cele din urmă deschiderea unei breșe, irumpând în interiorul poziției, în ariergarda companiei, încercuind-o în parte. Căpitanul Masip ordonă ridicarea unui parapet circular. Le cere oamenilor să reziste cu grenadele de mână și să se pregătească pentru lupta la baionetă, muniția fiind terminată.

Ultimul mesaj captat: «Cartier general Pokroskaia, 22 ianuarie 1943. Comandantului Bon. II/269. Spania vă privește și depinde de voi. Prestigiul său se află acum în mâinile voastre. Am convingerea că veți ști să-l mențineți pe cea mai înaltă treaptă. Emilio Esteban Infantes.»

Spania începuse să privească de ceva vreme în direcția din care aștepta grâul, tot mai greu de obținut. Pe cei ca Salvador Masip nu avea nevoie să-i contemple murind, pentru că acesta se confunda cu măreția secolelor de vitejie, eroism și dispreț în fața morții. De trei ori rănit în mai puțin de patru-

zeci și opt de ore, fiecare dintre răni i-ar fi permis evacuarea, adică fuga din acel iad, în care vor pieri aproape toți, perspectivă evidentă chiar și pentru cineva lipsit de imaginație. Salvador Masip, cu capul înclinat peste umărul drept, epuizat, sprijinit într-un baston, murdar și sângerând, cu uniforma distrusă, organizându-și mâna de oameni rămasă, primește a patra rană și cea definitivă. O rafală de mitralieră îl secera în momentul în care arunca ultima grenadă, cu ultimul strigăt de luptă dedicat oamenilor care l-au urmat până la ultima suflare cu gândul la Patria căreia i-au jurat să cadă apărând-o în orice parte a lumii.

„Puternic, băieți! Pe ei! Arriba España!”

Prin Ordin de zi, la 20 aprilie 1944 i s-a acordat Crucea Laureată San Fernando, în urma procesului contradictoriu cerut de regulamentul Ordinului Regal și Militar de San Fernando.

Câțiva ani mai târziu, în Barcelona, se crea un Centru de Studii Capitan Masip și în Lerida, un liceu cu numele Capitan Masip.

Note:

*Batalion de Vânători ai Seraiului- unitate a Armatei Africii

**Ciudad Universitaria - Campusul Universitar din Madrid- ultimul punct de apărare al Madridului republican

*** La Falange Española Tradicionalista y de las Juntas de Ofensiva Nacional Sindicalista (FET y de las JONS) - se crează în plin război civil, cunoscut și sub numele de Movimiento Nacional - Mișcarea Națională și va fi singurul partid permis, existând până în anul 1977

****Batalioanele de marș erau contingentele de recruți care ieșeau din Spania, luând drumul Germaniei pentru a se instrui și a substitui soldații DA care se repatriau

Bibliografie:

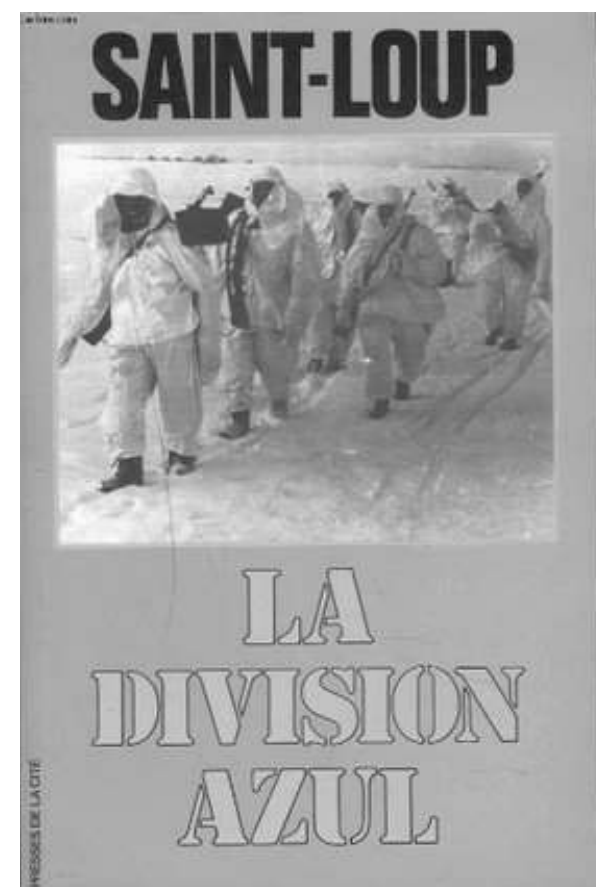
<https://dbe.rah.es/biografias/69274/salvador-masip-bendicho>

<http://historiadeespana.net/batalla-del-lago-ladoga-salvador-masip-bendicho>

Salvador Masip Bendicho, único leridano condecorado con la ...

<https://fnff.es/history/salvador-masip-bendicho-unic...>

Saint-Loup- La División Azul

Marcel Petrișor

La vremuri de hulă și scârbă, Dumnezeu ne cheamă la marea închinare

Ieri Răzvan Codrescu, azi **Marcel Petrișor**, mâine, cine știe, poate eu, poate tu, poate împreună vom fi chemați să ne rugăm pentru ce a mai rămas curat pe pământ!

Doamne, ajută-ne!

Aducem omagiul nostru camaradului **Marcel Petrișor**, ultimul comandant al comitetului Asociației Române a Foștilor Deținuți Politici Luptători Anticomuniști, care a înfruntat gulagul comunist pentru onoarea Gărzii de Fier, în apărarea Bisericii și a neamului românesc și pentru libertate.

A trecut la Domnul Marcel Petrișor, un prieten și un povestitor fără pereche. La fiecare întâlnire îl provocam să ne povestească iar și iar despre larii și penaiții noștri: Gheorghe Calciu, Constantin Oprișan, Petre Țuțea. Era un domn descins din timpurile aurorale ale României interbelice. Avea un cuvânt fascinant, prin care te făcea să vezi aieva întâmplări vesele și triste din Bucureștiul interbelic. De pildă, cea cu poetul Ion Barbu (Dan Barbilian) care într-o noapte, supărat pe englezi, a început să rostească românește cuvinte englezești. Cu Petre Țuțea care, întâlnindu-l odată pe stradă pe Adrian Marino, proaspăt autor al unui „Dicționar de idei” i-a atras atenția că ideile nu stau în dicționar, ci în empireu. Frânturi de discuție: „Nea Marcel, îmi închipui că este cumplit să trăiești cu gândul că poți fi executat oricând, la orice oră din zi sau din noapte!” „Dragul meu, la început, da. Apoi te obișnuiești. Omul se obișnuiește cu toate. Ți se face foame, somn...” „Ce ai suportat cel mai greu în temniță: frigul, foamea?” „Da, era foamea, dar mai era ceva: în Casimca Jilavei aveai senzația că cel de lângă tine îți stă pe nervii înțiși la maxim”. Altădată: „Voi veți avea de luptat cu ceva mai cumplit decât am luptat noi. Cu corectitudinea politică”. „Nea Marcel, de ce mă ajuți?”. „Dragă, ca să îți ajuți și tu pe alții, la rândul tău”. Într-o lume obsedată de planificare, nea Marcel, cu un zâmbet

ironic, ne tot repeta: „Omul propune, Dumnezeu dispune”. De la nea Marcel am învățat, printre altele, măsura prieteniei. Cât de impresionant era când nea Marcel ne povestea cum a încercat Gheorghe Calciu să prelungească zilele prietenului său, Constantin Oprișan, tăindu-și venele, dându-i să bea din sângele său! Cât de mult poți iubi un om, un prieten, încât să reții ani de zile poemele sale, ultima mărturie a spiritului său, cu gândul de a nu le lăsa să se piardă în uitare, să fie înghițite de râul Lethe? Așa făcuse el, împreună cu părintele Calciu și cu Iosif V. Iosif, cu poemele filosofice și creștine ale mărturisitorului Constantin Oprișan. Ne repeta adesea: „Să nu te-ntorci din cale Când Duhul Rău te minte Căci vei rămâne pururi În a Sodomei carceri. Prin fier, prin foc, prin apă Dar numai înainte Căci drumurile-n spirit Nu suferă întoarceri”. Tot așa, povestea cum „Ghiță Calciu” îl salvase de la moarte și vreme de mai multe luni el și Iosif V. Iosif îi cedaseră porția lor amărâtă de pâine ca să se întremeze. Nea Marcel a fost unul dintre cei mai vii oameni pe care i-am întâlnit. De aceea îmi este greu să accept gândul că nu mai este printre noi.

Mă mângâi cu speranța că odată ajuns pe tărâmul de dincolo, la un symposion platonice, le va povesti vechilor săi prieteni, „Ghiță Calciu”, „Costache Oprișan”, „nea Petrache” ce s-a mai petrecut, între timp pe pământ, prin ce pățanii am mai trecut noi, românii, noi, creștinii.

CIPRIAN VOICILĂ

(În foto, alături de un alt prieten drag, Șerban Beloiu)

Amintiri cu și despre Marcel Petrișor

Recenta trecere la cele veșnice a seniorului Marcel Petrișor, cunoscut pătimitor în temnițele comuniste, om al literaturii, memorialist de talent, militant în ultimele 3 decenii pentru dezgroparea memoriei naționale, mărturisitor al marilor mărturisitori pe care i-a cunoscut și în același timp promotor al umorului și buneii dispoziții... mi-a prilejuit și mie o plăcută aducere aminte, pe lângă liturghia și rugăciunile înălțate către Domnul pentru veșnica sa odihnă.

Prima imagine a lui Marcel Petrișor e cea transmisă de tatăl meu, în copilărie... aveam câțiva ani, greu de precizat câți... când tatăl meu a început să mă „plimbe” prin lumea temnițelor comuniste, pentru a-mi prezenta portrete de camarazi de suferință cu care care a petrecut în cei 16 ani... ocolind deocamdată aspectele ce puteau stârni groaza și rezumându-se la admirația pentru calitățile morale sau intelectuale ale unuia sau altuia sau la povestirea unor incidente anecdotice... Printre numele pe

care le rostea mai des și astfel mi s-au întipărit în minte, era și numele lui Marcel Petrișor, considerat de tatăl meu ca foarte simpatic, o figură reconfortantă, un tânăr descurcăreț... așa am aflat și despre satul său natal Ocișor din Munții Apuseni... Aurel Vișovan și Marcel Petrișor au stat în aceeași celulă la Aiud și la Gherla.

Următoarele imagini sunt din țară, de la manifestările organizate de Fundația noastră „George Manu”, de la diferite parastase și comemorări închinare unor martiri legionari sau unor seniori de care dânsul a fost apropiat în detenție sau în libertate, apoi altele și mai conturate din Spania unde „nea Marcel” (cum ne-am obișnuit să-i spunem mulți dintre noi) a venit ani la rând în ianuarie la comemorarea anuală de la Majadahonda a giganților Mișcării Legionare, Ionel Moța și Vasile Marin, căzuți în Cruciada antibolșevică, dar și de la alte evenimente (îmi amintesc conferința noastră din 2014 de la sediul Falangei Spaniole din Madrid), eforturile sale laudabile de a se exprima în spaniolă (în franceză o făcea evident mult mai bine... dar în privat am observat cu surprindere că vorbea cursiv și în maghiară...), exprimarea sa pitorească și umorul cu care pigmenta aproape orice discurs. Ne bucuram de cuvintele dânsului și în public și în particular, și când evoca martirii dar și când ne descrețea frunțile cu amintiri pline de haz, dar totdeauna cu tâlc. Știind că sunt preot greco-catolic, nea Marcel mi-a relatat de mai multe ori, cu mult umor, „aprigel” dispute interconfesionale de la mesele festive ale familiei sale din perioada copilăriei (ambii săi bunici au fost preoți ortodocși, dar două surori ale mamei erau măritate cu preoți greco-

catolici), dispute încheiate cu amenințări, care erau însă uitate până la următoarea masă festivă...

O atmosferă mult mai gravă degaja povestirea domnului Marcel când își evoca bunica, o femeie plină de înțelepciune, învățătoare formată la școlile din timpul Imperiului Austro-Ungar (perioadă în care românii ardeleni erau evident discriminați dar care a rămas totuși în amintirile multora ca o perioadă stabilă, de pace, prin contrast cu războaiele mondiale și comunismul, care au urmat). Bunica obișnuia să spună celor mai tineri pe care îi îndruma să știe mai multe limbi: „Dacă știi maghiara, poți să vorbești cu stăpânirea, dacă știi germana vorbești cu împăratul... dar dacă știi latina, vorbești cu Dumnezeu!”

O amintire deosebită mi-a rămas din Catedrala Ortodoxă din Sighet unde domnia sa a conferențiat în 2017 în prezența unui public select (reprezentanți ai Episcopiei, clerul ortodox sighetean, profesori de religie, intelectuali...) relatând experiența dramatică a închisorilor comuniste, fapte sublimite de credință și iubire (subliniind jertfele ambelor Biserici românești în prigoana comunistă) și pomenind în lista personalităților spirituale care merită evidențiate și numele tatălui meu.

Ultima imagine e din biserica de la bariera Vergului din București, unde trupul neînsuflețit al domnului Petrișor, marcat de greaua și îndelunga suferință din ultimul an, a fost vegheat de preoți, prieteni și cunoscuți, înainte de a fi dus la Ocișor (unde eu personal nu am putut ajunge). Am spus și noi o rugăciune în tăcere, însoțind cu smerite noastre puteri sufletul său pe drumul întâlnirii cu Atotputernicul și Milostivul Dumnezeu.

Marcel Petrișor - Prezent!

Preot prof. MARIUS VIȘOVAN

In memoriam: Constantin-Nicu Mihai (1937-2021)

CONSTANTIN MIHAI

Constantin-Nicu Mihai s-a născut la 1 august 1937, în orașul Râmnicu Vâlcea. Tatăl său, Nicolae Mihai, a fost subofițer în Regimentul I Grăniceri de Gardă Regală, sub comanda colonelului Gheorghe Cantacuzino-Grănicerul (1911-1920), apoi sub coordonarea șefului Corpului de Grăniceri, generalul Ernest Broșteanu (1920-1930). A luat parte la la campania

din Bulgaria (1913), la Primul Război Mondial, fiind rănit de mai multe ori și decorat în repetate rânduri, inclusiv cu Virtutea Militară, precum și la campania din Ungaria (1919) împotriva lui Béla Kuhn. Mama sa, Françoise, era descendentă din emigranți francezi lorenzi (Bricé), autoexilați în România (1871) datorită apartenenței lor bonapartistice.

Între 1941-1944 urmează Grădinița confesională de pe lângă Biserica „Toți Sfinții” din Râmnicu Vâlcea, având prieten pe nepotul generalului Gheorghe Avramescu; apoi, între 1944-1948, cursurile primare la școala „Take Ionescu”. În ultimele luni ale anului 1944, ca urmare a transformării școlii „Take Ionescu” în comanduire sovietică, urmează cursurile la domiciliul învățătoarei. Printre învățătorii de atunci, merită menționată familia Mihuț, care i-a îndrumat primii pași în școală.

Între 1948-1951 urmează cursurile gimnaziale la aceeași școală, „Take Ionescu”, frecventând anul I la „Alexandru Lahovary”, liceu de elită al orașului, ca urmare a reformei învățământului comunist, revenind după 6-7 luni la școala „Take Ionescu”. Printre profesorii de marcă se cuvine să amintim pe: directorul și profesorul de matematică Nicolae Florescu, membru al P.N.Ț., care venea la școală în costum național (arestat după 1951 și condamnat la ani grei de închisoare pentru apartenența sa la un partid istoric), profesoara de istorie, doamna Stănescu, cumnata lui Radu Livezeanu, fruntașul P.N.Ț.-ului, profesoara de fizică, doamna Diaconescu, un bun pedagog.

Între 1951-1954 urmează cursurile superioare la colegiul Alexandru Lahovary, făcând parte din generația care a fost supusă experimentului stalinist de comasare a doi de studii într-unul singur, motiv pentru care liceul a durat doar 3 ani. I-a rămas în memorie anul 1948 când crucea care trona pe acoperișul colegiului „Alexandru Lahovary” a fost demontată de reprezentanții locali ai regimului comunist. La prestigiosul Colegiu „Alexandru Lahovary” predau o serie de profesori străluciți: Gușetoiu și Ștefan Papuc (istorie), Papadopol (latină), Emil Ștefănescu (desen), Marin Trincă, Petre Darie (educație fizică), Nicolae Angelescu (română, fost profesor universitar la București), Traian Cantemir (română, fost universitar la Cernăuți, refugiat după război în Râmnicu Vâlcea), Constantin Gibescu (română), Renner (germană), Rădulescu Constantin (franceză). Printre colegi s-a remarcat elevul Constantin Miter, fiul lui Ion Miter, student, asasinat la Miercurea Ciuc, în 1939, de Carol al II-lea.

În 1952, împreună cu renumitul doctor Gigi Schileru a transportat, pe diverse căi, alimente la Mănăstirea Ostrov din Călimănești, la părintele Dosoftei Florea, unul dintre mărturisitorii și martirii închisorilor comuniste, viitorul stareț al Mănăstirii Viforâta, pentru partizanii din Cozia-Făgăraș (și pentru gruparea lui Ion Gavrilă Ogoranu). De altfel, Constantin-Nicu Mihai provenea dintr-o familie cu un trecut de luptă anticomunistă: pe lângă tatăl său, mai avea doi frați mai mari: Ion Mircea, ucis în 1945, în Germa-

nia, pe Oder, făcând parte din regimentul I al Armatei Naționale de la Viena, trimisă de Horia Sima să lupte împotriva rușilor, și Gheorghe Mihai, care a făcut 17 de detenție politică antonesciano-comunistă, elev la Liceul Militar din Târgu Mureș (până în 1940), mutat ulterior la Liceul din Timișoara, membru FDC.

În 1954 se înscrie la Facultatea de Istorie a Universității Babeș Bolyai din Cluj-Napoca, dar moartea în condiții neelucidate a tatălui său, pe 24 octombrie 1954 (o peritonită?), îl forțează să-și caute de lucru la vârsta de 17 ani, mama sa, Françoise, fiind casnică. Neavând nici o pregătire profesională, întrucât nu mai putuse să urmeze Facultatea de Istorie și având în spate un dosar anticomunist de familie, reușește cu mare dificultate să ocupe mai multe funcții, grație sprijinului unor oameni de suflet: muncitor la Schela de Foraj Tătărani-Băbeni (1954-1955), cu suportul inginerului Tohăneanu, care l-a sfătuit să realizeze o autobiografie lipsită de elementele anti-comuniste; administrator la internatul colegiului „Alexandru Lahovary” (1955-1956), cu ajutorul fostului profesor de limba română Constantin Gibescu, ajuns director adjunct al Colegiului; casier-contabil (1956-1957) la Cooperativa „Steagu Roșu” din Râmnicu Vâlcea, cu sprijinul contabilului și șef Nicolae Popescu, care l-a format în meseria de contabil.

La sfârșitul anului 1957 se desființează Cooperativa Steagu Roșu, fiind dat afară. În aprilie 1958 se angajează contabil la librăria din Râmnicu Vâlcea, cu sprijinul lui Gabriel Trincă, nepotul profesorului de gimnastică Marin Trincă. Între 1959-1960 lucrează la Cooperativa Dinamo, în calitate de contabil, sub coordonarea fostului contabil șef, Nicolae Popescu. Între 1960-1962 este angajat contabil la Cooperativa „Progresul” din Râmnicu Vâlcea, sub coordonarea aceluiași fost contabil șef, Nicolae Popescu.

Din 1960 până în 1990 este strict supravegheat de organele Securității ca urmare a relațiilor prietenești de familie cu Dumitru Nicolaescu (Bebe), instructor legionar, ce a făcut parte din Centrul Studențesc Legionar „Moța și Marin” din Cluj, în perioada 1933-1939. Ca urmare a unei paralizii în 1939, Bebe Nicolaescu este imobilizat complet la pat până la moartea sa, în 1973.

Între 1962-1970 lucrează în calitate de revizor contabil la IGO Râmnicu Vâlcea, sub coordonarea contabilului șef Emanoil Statopol. Demisionează de la IGO ca urmare a nesoluționării unor dosare penale (delapidări, fraude) vizând unii membrii ai conducerii întreprinderii.

La 5 martie 1963, Constantin-Nicu Mihai este arestat și anchetat personal timp de 8 ore de comandantul Securității Argeș, colonelul Constandache, ajuns general la direcția a 5-a a Securității, care se ocupa în exclusivitate de problema legionară. Ținut 3 zile în beciul Securității Râmnicu Vâlcea, este anchetat de căpitanul Codreanu. Negăsindu-i-se nici o vină, este eliberat după trei zile, dar pus sub urmărire permanentă până în 1990.

În 1970 înființează la Râmnicu Vâlcea filiala Automobilului Clubul Român, lucrând în calitate de secretar alături de mecanicul Ionel Tănăsoaia. În aprilie 1974, la presiunea Securității, centrala ACR îi pune în vedere să-și găsească un alt loc de muncă.

Între 1974-1999 revine la IGO Râmnicu Vâlcea ca urmare a insistențelor lui Ion Crețu, secretar PCR, care vroia să-i ofere un loc de muncă la Clubul Chimia Râmnicu Vâlcea, alături de Dumitru Dragomir, președintele clubului, lucru neacceptat de către Constantin-Nicu Mihai. Președintele clubului Chimia era repudiat de spectatori din cauza atitudinii sale incorecte.

Între 1975-1990, cu anumite întreruperi, funcționează ca revizor contabil la IGO (IJGCL) Rm.Vâlcea. În această perioadă, în cadrul verificărilor unității, descoperă pagube materiale mari (de la sute de mii la milioane de lei) din avutul obștesc, la gestionari care aveau legături directe cu sistemul comunist: membrii de partid, securiști și activiști de sindicat – cazul Mihai Mutu din 1977, trimis în judecată „pentru fals în înscrisuri oficiale”, conform adresei Pro-

curaturii Generale a României, nr.43975/3189 din 21 iulie 1977 și condamnat; cazul Constantin Verigeanu din 1979, cumnatul primarului Alboiu din Rm.Vâlcea, trimis în judecată pentru furturi de piese auto de sute de mii de lei, conform adresei Procuraturii Rm.Vâlcea, nr.283c/20 aprilie 1979; cazul Gheorghe Hera, trimis în judecată pentru delapidare (30 de tone de motorină, care aparțineau Unității Militare din Vlădești – rezervă de război), conform adresei Ministerului Apărării Naționale nr.816/9 decembrie 1980.

S-a luptat cu sistemul comunist, forțându-l pe șeful ITFS (Inspeția Teritorială Financiară de Stat) Rm.Vâlcea, Mihai Ionescu să-i comunice în scris la numeroasele sesizări rezultatele acestor verificări. A procedat astfel întrucât era împiedicat de multe ori să-și continue aceste verificări (ITFS, nr.705/19 iulie 1979, nr.103/24 ianuarie 1980, nr.132/19 februarie 1982; Curtea Superioară de Control Financiar București, nr.1081/19 februarie 1979).

Între 1977-1978 întocmește un dosar de control CFI pe numele administratorului de bloc Puiu Țambrea, nepotul locotenentului de Securitate, Aurel Țambrea. În acest dosar a fost implicat și Ion Predescu, vicepreședintele Consiliului local Rm.Vâlcea, care aproba schimburi de apartamente contra sumei de 5000 de lei, denumită „loz”. De abia în 1981 după multe sesizări ale lui Constantin-Nicu Mihai la forurile superioare de partid și de stat, Ion Predescu a fost dat afară din PCR și condamnat penal la 1 an și jumătate. În acest caz, Constantin-Nicu Mihai este sprijinit de căpitanul de miliție Ilie Pătru, licențiat în Drept și Economie, lucru extrem de rar pentru un ofițer în regimul comunist. Pentru colaborarea sa cu Constantin-Nicu Mihai, generalul de Securitate, Gheorghe Andreescu, comandantul Securității din Vâlcea, i-a pus în vedere căpitanului Ilie Pătru să plece din miliție sau să meargă profesor la Școala de subofițeri din Slatina. Tânărul căpitan de miliție Ilie Pătru Ilie, tată a doi copii, a fost sfătuit de Constantin-Nicu Mihai să meargă profesor la Școala din Slatina.

În această luptă împotriva neregulilor săvârșite în regimul comunist, Constantin-Nicu Mihai a fost sprijinit indirect de Gheorghe Turcu, președintele Colegiului de Partid Vâlcea. După 1990, îl vom regăsi pe acesta ca președinte al filialei PNT-cd Curtea de Argeș, ceea ce explică atitudinea sa față de ideologia comunistă.

În 14 noiembrie 1975 se căsătorește cu Georgeta Popescu, tehnician, cu care întemeiază o familie, având doi copii: Nicolae Mihai (absolvent al Facultății de Istorie din Universitatea Craiova, cercetător la Institutul de Cercetări Socio-Umane al Academiei Române din Craiova) și Constantin Mihai (absolvent al Facultății de Litere din Universitatea Craiova, profesor, traducător). Are, de asemenea, și doi nepoți: Alexandru (n.2008), fiul lui Nicolae Mihai, și Ioan (n. 2015), fiul lui Constantin Mihai.

După 1989 Constantin-Nicu Mihai se implică în viața politică a cetății, reînființând la Râmnicu Vâlcea, în 1990, filiala PNL. Datorită corupției morale și a politicianismului veros, Constantin-Nicu Mihai părăsește acest partid (cererea de retragere nr.70/15 august 1990). Crezând în idealurile de luptă anticomunistă și văzând poziția fermă în acest sens a lui Corneliu Coposu, Constantin-Nicu Mihai se înscrie în PNT-cd. Din păcate, și de această dată, speranțele sale au fost înșelate, fiind obligat să părăsească și acest partid la 15 ianuarie 1993.

Între 1990-1991 participă la marile mitinguri din București împotriva regimului Iliescu. Ia parte, de asemenea, la fenomenul Pieței Universității, susținând de comunizarea României și revenirea ei la tradiția firească de dinainte de instaurarea bolșevismului.

Între decembrie 1990-ianuarie 1991 face un apel în numele Alianței Civice, prin Curierul de Râmnicu Vâlcea să ajute tinerii din Timișoara, militând, totodată pentru Proclamația de la Timișoara, mai ales a punctului 8 referitor la igienizarea României prin interzicerea accesului la funcții publice ale călăilor comunismului.

În februarie 1991 protestează împotriva agresiunii fizice asupra lui Petru Creția. Protestul adresat ziarului „Curierul de Vâlcea” nu a fost publicat, ziarul neînțelegând să respecte principiul de funcționare al

continuare în pag. 15

Marin Răducă

Pe lângă domnul Marin Răducă puteai trece fără să-l observi. Îl ajuta să se ascundă de privirile indiscrete statura sa de ființă mică. Un om mic, dar cu un suflet care tindea să cuprindă lumea toată. Prefera să tacă, mai degrabă, decât să vorbească. Aflase, poate, cât de neprețuită e tăcerea, cât de volatile sunt cuvintele, în cei aproape 4 ani de singurătate trăită la izolator.

Însă noi, tinerii sosiți de la sute de kilometri, eram însetați de cuvintele sale, culese nu din cărți, ci din amara suferință, al cărei pahar îl băuse vreme de 20 de ani.

Privindu-l mai atent, te izbeau trandafirii răsăriți în obraji, care deveneau și mai vii prin contrast cu capul său mic și dalb. Chipul îi era animat de o vioiciune copilărească. Era suficient să îl privești, să știi că acest omuleț îndurase 20 de ani de carceră, să îți inunde, pe loc, inima un val de optimism, de credință în victoria finală a luminii, păcii, bucuriei de a fi.

Privindu-l pe domnul Răducă, îți aminteai că Dumnezeu și-a ales cele slabe ale lumii ca să le facă de rușine pe cele tari. Punându-se pe sine în umbră, vorbea cu dragoste și recunoștință despre toți oamenii mari pe care îi cunoscuse în România subterană (plină de mucenici, eroi, haiduci), dar îndeosebi despre Valeriu, Sfântul închisorilor, și despre Căpitan.

Domnul Marin Răducă a fost unul din puținii isihaziști pe care mi-a fost dat să îi întâlnesc.

Sfătuia să nu rostim Rugăciunea cu scopul de a o dobândi, ci firesc. Și să fim perseverenți în lucrarea ei. Rugăciunea lui Iisus fiind tămăduitoare de patimi sufletești, dar și de boli trupesti, așa cum se convinsese, de-a lungul îndelungatei sale vieți, domnul Marin Răducă însuși.

Cuvintele sale erau înrădăcinate în Cuvânt. Și se hrăniseră din clipe cumplite de părăsire, din suferințe trupesti și morale, din crezul nezdruncinat al generației din care a răsărit. Un crez care avea trei

cuvinte de acces: Dumnezeu și neamul românesc. Câți martori ai Cuvântului mai avem printre noi, al cărui cuvânt să atârne atât de greu? Atât de plin și de dător de sens?

CIPRIAN VOICILĂ

Ofrandă sfinților, mucenicilor, mărturisitorilor din temnițele comuniste

Am citit dinaintea voastră atâtea condace, atâtea icoane încât rănilile voastre s-au înscris, cu litere sângerii, în trupul meu. Am uitat de rănilile mele, de foamea mea strecurată ca un șobolan hulpav în măruntaie. De setea mea, care-mi ardea nemilos buzele. Am lăsat în urmă singurătatea mea, singurătatea nebunului prins în chingile cămășii albe, de forță, cu viața albită de doruri, bucurii, năzuințe, prinsă în ghearele nemiloase ale destinului. Ce însemna singurătatea mea de bufniță ascunsă sub dărâmături, în fața singurătății voastre de criptă rece, zidită parcă-n veșnicie? Am călătorit cu voi în duh. Am dormit pe priedul de gheață. Am mâncat zeama aia rancedă, cu voi, din gamelă. M-am îngropat cu voi sub pământ, în Casimca jilavei Jilava. Dorurile voastre, pentru mama părăsită, pentru iubita rămasă ca o mireasă vădană în noaptea nunții, pentru iubita abandonată pe malul celălalt al timpului, pentru copiii în urechile cărora nu erați altceva decât personaje în file de poveste, toate dorurile

astea mi-au străpuns nemilos inima. V-am plâns, nopți în șir, când vă-ntorceați, cu trupurile zdrobite în celulă. Viețile voastre le-am însemnat ca un scrib, uneori entuziast, alteori doar conștiincios, pe coala motolită a sufletului meu. Vă port, deci, în mine, ca pe o icoană vie.

Pe tine, Valeriu, curat și frumos ca un crin.

Pe tine, Ioane, apostol al mărturisitorilor.

Pe tine, Gheorghe, făclie a Numelui Domnului. Pe tine, Părinte Gherasime, dascăl al iubirii de vrăjmași.

Pe tine, Părinte Justine, piatră de granit a credinței.

Pe tine, Mircea, minte strălucitoare, insuflată de Duh.

Pe tine, Părinte Ilie, tămăduitor nedezmintit al rănilor.

Pe tine, Radu, glas al lui Hristos și al dorurilor voastre neostoite.

Pe tine, Părinte Gheorghe, podoabă a Bisericii nebiruite de Antihrist.

Pe tine, Constantin, poet și înțelept nou-mucenic al Logosului întrupat.

Pe tine, Părinte Dimitrie, cel ce în grele pătimiri ai fost ocrotit de aripa îngerului.

Pe tine, profesore George, rector inegalabil al Aiudului și reper al demnității umane.

Pe tine, Părinte Arsenie, întruchipare a gândului treaz, în zbor necurmat spre Dumnezeu.

Pe tine, Traian, propovăduitor înfocat al rugăciunii fără de sfârșit.

Pe tine, Gelu, model de dărzenie în cumplitele suplicii din închisoarea Piteștiului.

Pe tine, Părinte Daniile, scânteie miraculoasă a Rugului Aprins.

Pe tine, Aspazia, suflet de nea pe care a poposit Lumina lină a lui Hristos.

Pe tine, monahule Nicolae, crainic inegalabil al credinței creștine și al îndrăgostirii de neamul românesc.

Pe tine, Părinte Atanasie, vestitor al credinței vii, hrănite din foame, batjocuri, schingiuri.

Pe tine, Octavian, martor al proniei divine, vie la vreme de ispite și cazne.

Pe tine, Părinte Adrian, străjer de oțel al credinței cristaline, în Hristos.

Pe tine, Cuvioase Marcu, nou Iov, ce-ai îndurat, fără crâcnire, cumplite munci sub tăvălug.

Pe tine, maică Mihaela, care ai apărat cu prețul vieții, de spurcatul glonț bolșevic, icoana Născătoare de Dumnezeu.

Pe tine, părinte Arsenie, gând învăluit în trezvie, zburând neabătut spre Hristos. Pe tine, Părinte Ioane, cel ce L-ai eliberat pe Hristos din chivotul în care îl întemnițaseră slujitorii apostazi, Dăruindu-l tuturor creștinilor, spre nemurirea lor.

CIPRIAN VOICILĂ

ciprianvoicila.blogspot.com

IN MEMORIAM: CONSTANTIN-NICU MIHAI

deontologiei sale, rostirea adevărului.

Dezamăgit și revoltat de imoralitatea din spațiul politic, Constantin-Nicu Mihai se retrage definitiv, sperând într-o regenerare a țării prin intermediul tinerei generații.

După 1996 participă la manifestările organizate de Fundația culturală „Memoria”, precum și de Fundația „George Manu” cu privire la restituirea istoriei noastre recente, a fenomenului concentraționar și a martirajului românesc anticomunist. De asemenea, este prezent și la diverse lansări de carte din literatura concentraționară din Craiova, Râmnicu Vâlcea, precum și la aniversarea unor momente excepționale ale culturii române moderne: centenarul Radu Gyr din Craiova, organizat de George Popescu Glogoveanu și Fundația George Manu etc. Are prilejul

să cunoască și să se bucure de prețuirea unora dintre figurile ilustre ale foștilor deținuți politici, Viorica Călinescu (Craiova), Mircea Nicolau (București), Sandu Șefănescu (monahul Atanasie, mănăstirea Petru Vodă), Aspazia-Petrescu Oțel (Roman), Gheorghe Stănescu (Râmnicu Vâlcea), George Popescu Glogoveanu (Craiova), dr. Ioachim (Râmnicu Vâlcea), dr. Nae Nicolau (București), Părintele Liviu Brânzaș (Cluj-Napoca) și multe alte personalități ale lumii legionare.

În 1999 se pensionează, rămânând însă un membru activ în comunitatea parohială a căreia îi aparține. La inițiativa sa, în curtea bisericii „Toți Sfinții” este ridicat un monument comemorativ în cinstea eroilor și mărturisitorilor români din temnițele comuniste. În 2011 suferă un grav accident cerebral de pe urma căruia își revine spectaculos, apoi, în 2019, supraviețuiește cu greu unor noi complicații de sănătate. Se stinge destul de repede în noaptea de 19 octom-

brie 2021, la Spitalul de Urgență din Râmnicu Vâlcea în urma unor grave complicații renale, împărțit acasă, cu o zi înainte, de părintele său duhovnic, părintele Bogdan. Îngrijit cu devotament de soție și de fiul cel mic, lasă amintirea unui adevărat român, care a onorat moștenirea primită de la părinții săi, anticomunist convins și refuzând orice tip de experiment totalitar, credincios practicant și iubitor al neamului său. Deși a suferit toată viața sa până la final, suferință asumată și purtată cu mucenicie, Constantin Nicu-Mihai a rămas fidel idealului legionar pe care l-a slujit mereu – „muncă, cinste și credință”, deviza de viață insuflată de tatăl său, Nicolae Mihai – și Bisericii lui Hristos pe care a apărat-o cu jertfelnicie.

Dumnezeu să-l odihnească cu sfinții și dreptii Săi!

CONSTANTIN MIHAI

LUMEA IDEILOR

Împotriva încercărilor de a fundamenta teoretic restricțiile pandemice

În actualele vremuri de pandemie, restrângerea drepturilor și libertăților consfințite de toate constituțiile democratice e un fapt la ordinea zilei. Politicieni care se autodeclară adepți ai principiilor democrației liberale ajung să se servească, fără a sta prea mult pe gânduri, de instrumente din arsenalul totalitar. Interdicțiile și restricțiile sunt la ordinea zilei. Rolul lor principal nu este cel de a combate epidemia, ci mai degrabă de a impune maselor de cetățeni să adopte la modul colectiv comportamentul dorit. Pretextul ar fi un așa-zis interes superior, sau o pretinsă stare de urgență, care se prelungește la modul nedefinit.

Firește, se pot ridica numeroase semne de întrebare asupra faptului dacă o astfel de linie politică poate fi compatibilă cu o democrație care se pretinde garant al libertăților individuale. Cei care o adoptă au înțeles foarte bine că nu se poate merge înainte la nesfârșit în acest mod, fără a avea o fundamentare juridică, etică și filosofică a acestei conduite. Lăsând la o parte chestiunea dacă o asemenea fundamentare va putea rezista în cele din urmă în fața argumentelor critice, asistăm cel puțin la încercarea de a justifica această linie din perspectivele amintite. Fără un asemenea suport teoretic, ea s-ar prăbuși instantaneu. Cu el însă, promotorii noului totalitarism speră că vor putea prelungi cât mai mult starea actuală și că țesătura argumentelor aduse va dura cât mai mult, înainte de a se destrăma în cele din urmă inevitabil și definitiv.

Se face astfel recurs inclusiv la argumentul autorității (argumentum ad verecundiam) prin implicarea unor personalități importante în discursul justificativ al acestei linii politice de dată recentă. Un asemenea exemplu este binecunoscutul filosof german Jürgen Habermas, acum nonagenar, adept al „Școlii de la Frankfurt”, poate cel mai de seamă doctrinar al denazificării și al democrației germane postbelice. Greutatea opiniei sale în privința problemelor și a dezbaterilor care au marcat Germania Federală în ultimele decenii a fost una imensă. El e practic teoreticianul liniei pe care a pășit această țară, invocând tocmai libertatea în numele rupturii de un trecut totalitar.

Ei bine, acum tocmai Jürgen Habermas este cel care vine să fundamenteze teoretic și să confere o justificare etică și filosofică a măsurilor neo-totalitare de care aminteam la început. O face prin eseu „Corona und der Schutz des Lebens” („Corona și protejarea vieții”), publicat în septembrie 2021 în „Blättern für deutsche und internationale Politik”.

Bineînțeles, un asemenea text îi face pe politicienii în discuție să-și frece mâinile de bucurie, căci le servește interesul cum nu se poate mai bine. De-acum ei pot invoca până și autoritatea unui corifeu precum Habermas, care le-a iscălit astfel în mod necondiționat un certificat de „buni democrați”.

Pe de altă parte, reacțiile la textul lui Habermas din partea unor intelectuali conservatori, care nu și-au pierdut capacitatea gândirii critice, au fost cât se poate de acide.

Astfel, Markus Vahlefeld îl caracterizează drept un „text cutremurător al unui om căruia spre sfârșitul vieții i-au luat foc toate siguranțele democratice și discursive”.

Argumentul filosofico-juridic care stă la temelia discursului lui Habermas este decretarea axiomatică a unei „stări de război” împotriva virusului, rolul statului fiind așadar acela de a proteja viața cetățenilor săi prin măsuri de orice natură. Adică, în contextul pandemiei, statul are dreptul să se comporte precum ar face-o într-un război real. Această metaforă belicoasă este folosită de Habermas pentru a pregăti terenul pentru obligarea în aceste condiții a statului la un intervenționism direct în toate domeniile vieții. După cum subliniază Vahlefeld, Habermas chiar regretă în textul său că la nivel juridic starea de pandemie nu e reglementată la fel ca cea de război.

Vahlefeld concluzionează: „Excesivitatea cu care Habermas declară regula ca fiind normă nu este surprinzătoare. Gândirea lui s-a învățat întotdeauna în jurul pretenției absolute a discursului predominant, motiv pentru care a fost atât de important pentru el să acționeze ca gardian al pragului care permite sau respinge acceptarea participanților la acest discurs. Unanimitatea percepută de Habermas, cu care elitele academice, politice și mediatică stau unite în spatele măsurilor anticorona ale guvernului, îi oferă siguranța că nu trebuie decât să fundamenteze din perspectivă politico-filosofică normele care au fost puse la baza lor. La Habermas, realitatea este și s-a manifestat doar sub forma exercitării puterii. La vârsta de 92 de ani, cu năzuința lui către o dictatură corona, Habermas pare să fi revenit în sfârșit la sine însuși. Este fenomenul binecunoscut că la bătrânețe valorile și credințele interiorizate în tinerețea timpurie ies din nou în forță la suprafață.” Aluzia finală e referitoare la formarea și socializarea adolescentului Habermas (n.1929) sub regimul nazist, pe care ulterior l-a criticat o viață întreagă pentru ca azi, printr-un straniu ocol, să se întoarcă oarecum la „origini”.

Un alt autor care s-a exprimat critic la adresa textului lui Habermas este Felix Menzel. După ce rezumă ideile de bază, prezentând și câteva mostre de citate,

scrise într-un limbaj alambicat, tipic lui Habermas, Menzel ne oferă și „traducerea din Habermas în germană” (aluzie ironică la stilul adesea incomprehensibil folosit de acesta). Astfel, pe scurt:

„Tradus din Habermas în germană: Ori de câte ori omul este inferior naturii, statul trebuie să treacă la dictatură. Acum, acesta nu este valabil doar în cazul corona, ci, după cum notează corect revista WELT, în cele din urmă se poate aplica la toate bolile. Nici asta nu merge însă suficient de departe: evoluția climatei este, până la urmă, tot unul dintre procesele naturale incontrolabile. Prin urmare, filosoful-rege german ar putea, în general, să se împrietenească cu orice tip de totalitarism adoptat în numele prevenirii pericolelor, cu condiția ca el însuși să participe la definirea adversarului împotriva căruia se poartă războiul.

În același timp, devine clar cât de profunde sunt la Habermas problemele legate de înțelegere. Greșeala sa decisivă în gândire constă în aprecierea complet greșită a esenței naturii. El susține implicit că condiția sine qua non a democrației este superioritatea omului asupra naturii. Dar ce se întâmplă dacă omul pierde această superioritate înșelătoare din cauza unui dezastru natural (temporar)?

Cu privire la această întrebare, Habermas se încurcă în contradicții de nerezolvat. Democratul model presupune că, în vremuri de criză, democrația degenerază într-un război auto-amenințător de genul „toți împotriva tuturor” și că un Leviatan atotputernic ar trebui să intervină pentru a restabili ordinea. În mod uimitor, el încearcă să folosească o viziune ciclică a istoriei, care e asociată mai degrabă cu numele de Oswald Spengler. Prin urmare, corona ne-a aruncat înapoi în starea naturală. Ca atare, acum este vorba de instituirea statului de sănătate [un alt termen pentru „dictatura medicală”, n.n.] pentru a pune capăt războiului. Gândit până la capăt, ne învățăm în cerc. Câștigul filozofic pe planul cunoașterii este, în consecință, exact zero.”

La final, morala care se desprinde din cele de mai sus este aceea că, indiferent de reputația celor care le propagă, termenul de valabilitate al ideilor incompatibile cu adevărul, binele și libertatea, este unul limitat. E cu atât mai scurt, cu cât contradicția cu acestea, pe care o ignoră, e mai flagrantă.

BOGDAN MUNTEANU

PERMANENȚE

ISSN 1453 – 9551

Editor: Fundația Culturală „PROFESOR GEORGE MANU”

Str. Austrului nr. 12, Bl. 3, Sc. C, Ap. 32,

024073, Sector 2; București

e-mail: fgmanu@gmail.com

Internet: <http://www.fgmanu.ro>

tel. 021-252-20-41; 0746 548 305

REDACTOR SEF:

BOGDAN MUNTEANU

REDACTORI:

PR. MARIUS VIȘOVAN

PR. VASILE GORDON

CIPRIAN VOICILĂ

CEZARINA CONDURACHE

CORESPONDENȚI STRĂINĂTATE:

CĂLIN GABOR

NICOLAE OPRESCU

DANIELA MILITARU - TEHNOREDACTOR

ADMINISTRAȚIE – DIFUZARE:

MILITARU CARMEN DANIELA O.P. 37 Ghiseul 2 – C.P. 14, 024280 București

RELAȚII CU PUBLICUL LA SEDIUL FUNDAȚIEI:

LUNI, MARTI, MIERCURI, JOI, VINERI: 14-18

FUNDAȚIA “PROFESOR GEORGE MANU”

1994-2021

PREȘEDINȚI:

ACTUALA CONDUCERE:

† NICOLAE GOGA, 1994-1995

PREȘEDINTE ONORIFIC:

† MIRCEA NICOLAU, 1995-2011

ELISABETA IONESCU

† NICOLAE ROȘCA, 2011-2013

† GHEORGHE GHEORGHIU,

PREȘEDINTE:

2013-2015

CEZARINA CONDURACHE

CONSILIER ONORIFIC:

† VASILE AFILIE

- Redacția își păstrează distanța față de conținutul articolelor; responsabilitatea revine exclusiv autorilor.